

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 34C/2/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118200884
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Oros Nemešová
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2021:7118200884.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Lýdiou Oros Nemešovou v spore žalobkyne: H. P. Q., K.. XX.X.XXXX, O. S.Ý. D., Z. XXXX/XXX, zastúpená Mgr. JUDr. Zoltán Perhács, PhD., advokát so sídlom v Bratislave, Tichá 45, proti žalovanej Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni sumu 13.000,- Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Stranám sporu náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 25.1.2018 žiadala súd, aby zaviazal žalovanú zaplatiť jej sumu 81.759,- Eur titulom majetkovej ujmy a sumu 100.000,- Eur titulom nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla v súvislosti s nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci spolu s príslušným úrokom z omeškania. Neskôr žalobkyňa špecifikovala úrok z omeškania ako 5% ročne z uplatnených nárokov odo dňa 24.8.2017 (od podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody) do zaplatenia. Žalobkyňa zároveň žiadala súd, aby jej priznal náhradu vzniknutých trov konania.

2. Žalobkyňa v žalobe označila Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v prvom rade ako subjekt konajúci v mene žalovanej Slovenskej republiky a Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky v druhom rade ako subjekt konajúci v mene žalovanej Slovenskej republiky a zároveň žiadala, aby súd rozhodol, ktorý z nich je vo veci podľa zákona orgánom konajúcim v mene štátu.

Žalobkyňa odôvodnila vznik škody nesprávnym úradným postupom, resp. nezákonným rozhodnutím, ktoré bolo vydané dňa 8.12.2008. V danom prípade ide o uznesenie vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra zo dňa 8.12.2008, sp. zn. Č.:W.-XXX/IS-X-B.-XXXX, ktorým jej bolo vznesené obvinenie za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa ust. § 20, ust. § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. h) Trestného zákona. K skutkovému stavu uviedla, že uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra zo dňa 9.9.2008, sp. zn. Č.:W.-XXX/IS-X-B.-XXXX bolo začaté trestné stíhanie za zločin prijímania úplatku podľa ust. § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa ust. § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za účasť vo forme pomoci na prečine porušenia predpisov o

štátnych technických opatreniach na označovanie tovaru podľa ust. § 21 ods. 1 písm. d), ust. § 279 ods. 1 Trestného zákona za prečin podplácania podľa ust. § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra zo dňa 15.10.2008, sp. zn. Č.:W.-XXX/IS-X-B.-XXXX bolo začaté trestné stíhanie za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa ust. § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona v súbehu so zločinom podielníctva podľa ust. § 231 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podala sťažnosť. Uznesením sudcu pre prípravné konanie zo dňa 11.12.2008 sp. zn. BB-Tp 51/2008 bola vzatá do väzby. Proti uzneseniu o vzatí do väzby podala sťažnosť. Jej sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia bola uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry zo dňa 19.12.2008, č.k. VII/2 Gv 190/08 - 82 zamietnutá. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 21.1.2009, sp. zn. 2 Tošs 1/2009 jej sťažnosť proti uzneseniu o vzatí do väzby zamietol. Uznesením zo dňa 15.1.2009 vydaným pod č.k. VII/1 Gv 190/08-118 prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry ju prepustil z väzby na slobodu. Dňa 10.2.2012 prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov na ňu podal Okresnému sudu Trebišov obžalobu. Uznesením Okresného súdu Trebišov zo dňa 26.4.2012 vydaným pod sp. zn. 3T/26/2012 bola obžaloba odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi. Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov dňa 5.6.2012 podal sťažnosť proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov o odmietnutí obžaloby a vrátení veci. Sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov dňa 5.6.2012 bola uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31.12.2012 vydaným pod č.k. 4 To 61/2012 - 847 zamietnutá. Dňa 7.10.2014 prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov opätovne podal na ňu Okresnému sudu Trebišov obžalobu za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa ust. § 20, ust. § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. h) Trestného zákona. Uznesením Okresného súdu Trebišov zo dňa 5.3.2015 vydaným pod sp. zn. 1T/42/2014 bola obžaloba odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi. Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov dňa 24.3.2015 podal sťažnosť proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov o odmietnutí obžaloby a vrátení veci. Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21.12.2015 vydaným pod č.k. 8To/31/2015-1442 bolo uznesenie napadnuté prokurátorom zrušené. Rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 8.9.2016 vydaným pod sp. zn. 1T/42/2014 bola podľa ust. § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodená spod obžaloby prokurátora z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré bola trestne stíhaná. Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 8.9.2016 podal odvolanie. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 13.3.2017 vydaným pod č.k. 8To/148/2016 podľa ust. § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov proti rozsudku Okresného súdu Trebišov. Rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 8.9.2016 vydaným pod sp. zn. 1T 42/2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13.3.2017 vydaným pod sp. zn. 8To/148/2016 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 13.3.2017. Z uvedených dôvodov ako poškodená podala žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím ako aj nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v zmysle ust. § 15 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Listom zo dňa 13.12.2017 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky ju upovedomila, že ňou uplatňovaný nárok na náhradu škody neuspokojí z dôvodu, že nie sú dané zákonné dôvody a zákonné podmienky na jeho uspokojenie.

Žalobkyňa má za to, že orgán verejnej moci, vyšetrovateľ 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky tým, že vydal uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 8.12.2008 pod sp. zn. D.:W.-XXX/IS-X-B.-XXXX, na základe ktorého bola kriminalizovaná viac ako 8 rokov (presne 99 mesiacov), sa dopustil nezákonného rozhodnutia a nesprávneho úradného postupu. Zároveň za nesprávny úradný postup považuje zamietnutie svojej sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry, podanie obžaloby prokurátorom Okresnej prokuratúry Trebišov a odvolania zo strany Okresnej prokuratúry Trebišov. Keďže trestné stíhanie v jej prípade sa skončilo oslobodzujúcim rozsudkom, možno konštatovať, že všetky rozhodnutia vydané v trestnom konaní a vykonané úkony boli nezákonné. V konaní si uplatňuje nárok na náhradu skutočnej škody, ktorá spočíva: 1/ v ušlom zisku (čistý príjem) v sume 68 508,- Eur [99 mesiacov (doba trvania trestného stíhania) x 692 Eur (čistý mesačný príjem colníka: funkčný plat - 317,67 Eur, prídavok za výsluhu rokov - 95,60 Eur, hodnotný príplatok - 124,48 Eur, osobný príplatok - 132,78 Eur, príplatok za zmenu - 21,58 Eur)], o ktorý sa mohol skutočne zväčšiť (rozmnožiť) jej majetok, k čomu však v dôsledku nezákonného trestného stíhania nedošlo, pretože bola v podstate z dôvodu trestného stíhania prepustená zo služobného pomeru colníka, 2/ alebo v ušlom zisku v sume 79 200,- Eur [99 mesiacov (doba trvania trestného stíhania) x

800 Eur (tabuľkový plat, ktorý by jej prináležal, ak by pracovnú pozíciu rozpočtárky získala)], o ktorý sa mohol skutočne zväčšiť (rozumnožiť) jej majetok, k čomu však v dôsledku nezákonného trestného stíhania nedošlo, pretože v mesiaci apríl 2009 sa zaujímal cez www.ponuky.sk o pracovnú pozíciu rozpočtárky na Školskom internáte Antona Garbana v Košiciach, asi trikrát bola aj na zaučaní, avšak telefonicky bola kontaktovaná, že z dôvodu trestného stíhania ju nemôžu na túto pracovnú pozíciu prijať. Podľa tabuľkových platov by jej prináležalo 800,- Eur mesačne alebo 3/ v ušlom zisku v sume 81 759,- Eur, o ktorý sa mohol skutočne zväčšiť (rozumnožiť) jej majetok, podľa výšky priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky, ktorá bola za jednotlivé roky, kedy bola trestne stíhaná nasledovná: v roku 2009 vo výške 745,- Eur [12 mesiacov x 745 Eur = 8 940 Eur], v roku 2010 vo výške 769,- Eur [12 mesiacov x 769 Eur = 9 228 Eur], v roku 2011 vo výške 786,- Eur [12 mesiacov x 786 Eur = 9 432 Eur], v roku 2012 vo výške 805,- Eur [12 mesiacov x 805 Eur = 9 660 Eur], v roku 2013 vo výške 824,- Eur [12 mesiacov x 824 Eur = 9 888 Eur], v roku 2014 vo výške 858,- Eur [12 mesiacov x 858 Eur = 10 296 Eur], v roku 2015 vo výške 883,- Eur [12 mesiacov x 883 Eur = 10 596 Eur], v roku 2016 vo výške 912,- Eur [12 mesiacov x 912 Eur = 10 944 Eur], v roku 2017 (1.-3. Q) vo výške 925,- Eur [3 mesiace x 925 Eur = 2 775 Eur], spolu vo výške 81 759,- Eur.

Ušlý zisk si žalobkyňa uplatnila vo výške priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky, za jednotlivé roky, kedy bola trestne stíhaná, pretože táto suma je v porovnaní so sumami uvedenými v bodoch 1/ a 2/ najvyššia, avšak rozhodnutie ponechala na zvážení súdu.

K uplatnenej nemajetkovej ujme v peniazoch vo výške 100.000,- Eur uviedla, že počas doby nespravodlivého trestného stíhania bola vo väzbe, musela sa zúčastňovať na úkonoch prípravného konania tzv. policajného vyšetřovania a po podaní obžaloby aj na konaniach pred súdom. Väzobné stíhanie, účasť na výsluchoch počas policajného vyšetřovania a účasť na hlavnom pojednávaní pred súdom rovnako ako hrozba trestu odňatia slobody u nej zanechali trvalé následky a spôsobili jej neopísateľné stresy a psychickú traumu, čo sa prejavilo aj na jej zdraví. Musela navštíviť psychiatra. Stresy, ktoré prežívala a rovnako psychická trauma mali za následok, že mala problémy s otehotnením, musela podstúpiť umelé oplodnenie, ktoré však bolo úspešné až na tretí pokus. Počas tohto obdobia neustále čelila neprijemnostiam, každý sa na ňu pozeral ako na zločinca z radov colníkov a svojim príbuzným, kamarátom a známym musela, a žiaľ i dodnes, musí vysvetľovať, že trestne stíhaná bola nezákonne. To, že sa žiadneho skutku nedopustila, a teda bola nezákonne trestne stíhaná, musela vysvetľovať nielen svojej rodine, ale aj blízkym priateľom a známym. Dôsledky tohto trestného konania a v neposlednom rade väzobného stíhania boli v rozsahu, ktoré mali za následok absolútny úpadok kvality jej života, a to profesionálneho a aj spoločenského, rodinného, finančného. Prišla o pravidelný mesačný príjem, pretože na základe tohto trestného stíhania bola prepustená zo služobného pomeru colníka, teda istotu, že dokáže zabezpečiť svoje každodenné potreby. Po prepustení zo služobného pomeru bola evidovaná na úrade práce, avšak bez nároku na podporu v nezamestnanosti, pretože 3 roky poberala výsluhový príspevok cca 90,- Eur, ktorý však nepostačoval ani na pokrytie jej základných a nevyhnutných potrieb. Trestné stíhanie malo za následok pokles jej životného štandardu. Každé trestné stíhanie, navyše väzobné a v rámci neho aj hroziaci trest odňatia slobody predstavujú závažný zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvolávajú i ďalšie negatívne dopady na osobný život a životný osud. Výrazne zasahujú do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, sú preto spôsobilé okrem porušenia práva na osobnú slobodu garantované Čl. 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, obmedziť či porušiť aj jeho právo na rešpektovanie na ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti, tak ako to zaručuje Čl. 19 ods. 1 a ods. 1 ústavy. Je preukázané, že jej trestné stíhanie bolo realizované v rozpore so zákonom, resp. ústavným poriadkom, a preto je spôsobilé vyvolať vedľa vzniknutej majetkovej škody aj vznik nemajetkovej ujmy vo sfére osobnostných práv. Počas trestného stíhania sa ocitla v izolácii vo všetkých oblastiach života, či už verejného, rodinného alebo pracovného. Napriek právoplatnému oslobodeniu v očiach mnohých ľudí zostane stále zločincem. V dôsledku trestného stíhania sa nemohla plne pracovne realizovať v rámci svojich schopností a možností, t.j. nemohla naďalej pracovať v štátnej správe. Bola colníkom, avšak v dôsledku trestného stíhania prestala byť bezúhonnou osobou a bola prepustená zo služobného pomeru. Následne mala v dôsledku trestného stíhania vážne problémy pri hľadaní zamestnania a napokon z uvedeného dôvodu vo viacerých prípadoch nedošlo k podpísaniu pracovnej zmluvy u potencionálneho zamestnávateľa. V mesiaci apríl 2009 sa zaujímal cez www.ponuky.sk o pracovnú pozíciu rozpočtárky na Školskom internáte Antona Garbana v Košiciach, asi trikrát bola aj na zaučaní, avšak telefonicky bola kontaktovaná, že z dôvodu trestného stíhania ju nemôžu na túto pracovnú pozíciu prijať. Podľa tabuľkových platov by jej prináležalo cca 800,- Eur. Požadovanú sumu ako náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch považuje za primeranú, vzhľadom na skutočnosť, že jej môže byť poskytnutá náprava (za neoprávnené vedenie trestného stíhania) zo strany štátu jedine poskytnutím finančnej satisfakcie, ktorú

zákon pozná pod pojmom nemajetková ujma, ktorú špecifikovala s prihliadnutím na intenzitu zásahu a na obrovské dopady na jej súkromný, rodinný ako aj profesijný život. Nemajetková ujma podľa žalobkyne spočíva v odškodnení morálnej ujmy za jej psychické (najmä stres, frustrácia, citová úzkosť, trauma) a fyzické utrpenie, strádanie od začiatku trestného stíhania do jeho ukončenia a poškodenia jej povesti a sťaženia spoločenského uplatnenia. Došlo k narušeniu jej dobrej povesti a občianskej cti, k opovrhnutiu zo strany jej okolia, narušeniu kontaktov a kladných vzťahov k tretím osobám. Rovnako došlo k narušeniu vzájomných vzťahov v oblasti jej rodinného života.

V rámci prostriedkov procesného úkonu žalobkyňa predložila a označila tieto dôkazy: Uznesenie vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra zo dňa 9.9.2008, sp. zn. Č.:W.-XXX/IS-X-B.-XXXX, ktorým bolo začaté trestné stíhanie za zločin prijímania úplatku podľa ust. § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa ust. § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za účastiťvo vo forme pomoci na prečine porušenia predpisov o štátnych technických opatreniach na označovanie tovaru podľa ust. § 21 ods. 1 písm. d), ust. § 279 ods. 1 Trestného zákona za prečin podplácania podľa ust. § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, Uznesenie vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra zo dňa 15.10.2008, sp. zn. Č.:W.-XXX/IS-X-B.-XXXX, ktorým bolo začaté trestné stíhanie za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa ust. § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona v súbehu so zločinom podielníctva podľa ust. § 231 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, Uznesenie vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra zo dňa 8.12.2008, sp. zn. Č.:W.-XXX/IS-X-B.-XXXX, ktorým žalobkyňi bolo vznesené obvinenie za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa ust. § 20, ust. § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. h) Trestného zákona, Uznesenie sudcu pre prípravné konanie zo dňa 11.12.2008 vydané pod sp.zn. BB - Tp 51/2008, ktorým bola žalobkyňa vzatá do väzby, Uznesenie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 19.12.2008 vydané pod č.k. VII/2 Gv 190/08 - 82, ktorým prokurátor zamietol sťažnosť obvinenej žalobkyne, Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.1.2009 vydané pod sp. zn. 2 Tošs 1/2009, ktorým sťažnosť obvinenej žalobkyne proti uzneseniu o vzatí do väzby zamietol, Uznesenie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 15.1.2009 vydané pod č.k. VII/1 Gv 190/08-118, ktorým prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry obvinenú žalobkyňu prepustil z väzby na slobodu, Obžalobu prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov zo dňa 10.2.2012, Uznesenie Okresného súdu Trebišov zo dňa 26.4.2012 vydané pod sp. zn. 3T/26/2012, ktorým bola obžaloba odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi, sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov zo dňa 5.6.2012 proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov o odmietnutí obžaloby a vrátení veci, Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31.12.2012 vydané pod č.k. 4 To 61/2012 - 847, ktorým bola sťažnosť prokurátora zamietnutá, Obžaloba prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov zo dňa 7.10.2014 za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa ust. § 20, ust. § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. h) Trestného zákona, Uznesenie Okresného súdu Trebišov zo dňa 5.3.2015 vydané pod sp. zn. 1T/42/2014, ktorým bola obžaloba odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi, sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov zo dňa 24.3.2015 proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov o odmietnutí obžaloby a vrátení veci, Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21.12.2015 vydané pod č.k. 8To/31/2015-1442, ktorým bolo uznesenie napadnuté prokurátorom zrušené, Rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 8.9.2016 vydaný pod sp. zn. 1T/42/2014, ktorým bola obžalovaná žalobkyňa podľa ust. § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodená spod obžaloby prokurátora z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré bola trestne stíhaná, Odvolanie Prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 23.11.2016, Vyjadrenie obžalovanej žalobkyne k odvolaniu prokurátora, Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13.3.2017 vydané pod sp.zn. 8To/148/2016, ktorým súd podľa ust. § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov proti rozsudku Okresného súdu Trebišov, Žiadosť žalobkyne o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 24.8.2017, Postúpenie žiadosti na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky zo dňa 25.9.2017 sp.zn. KM - OPS1 - P - 130/2017, Oznámenie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 13.12.2017 sp.zn. VI/4 Gc 156/17/1000 - 7 o neuspokojení uplatňovaného nároku na náhradu škody.

3. Žalobkyňou označená žalovaná zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky v podaní zo dňa 16.5.2018 vzniesla námietku nedostatku svojej procesnej spôsobilosti na zastupovanie Slovenskej

republiky v konaní o náhradu škody. Žiadala súd, aby ustálil, že orgánom oprávneným konať v mene Slovenskej republiky je v tomto prípade Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Poukázala na skutočnosť, že nie je podstatné, ktorý orgán prerokoval žiadosť o predbežné prerokovanie, ak je splnená podmienka jej prerokovania, pričom podstatné je, aby v konaní pred súdom zastupoval štát orgán na to príslušný. Z uvedeného dôvodu sa nevyjadřila ani k obsahu žaloby.

4. Žalovaná zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky podaním zo dňa 17.5.2018 žiadala žalobu zamietnuť. Poukázala na skutočnosť, že žalobkyňa v žalobe nepreukázala existenciu nezákonného rozhodnutia či nesprávneho postupu, na základe ktorých by jej prináležal nárok na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.. V predmetnej veci totiž podľa nej neexistuje právny titul, ktorý zakladá nárok žalobkyne na náhradu uplatňovanej škody. Nezákonné rozhodnutie nebolo v trestnom konaní vedenom proti žalobkyňi vydané, pričom ním nemôže byť ani ňou označené uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia, nakoľko v čase jeho vydania boli splnené všetky zákonné podmienky upravené Trestným poriadkom na jeho vydanie. Obdobne o sťažnosti žalobkyne ako obvinenej voči uzneseniu o vznesení obvinenia rozhodol prokurátor po posúdení napadnutého uznesenia a jemu predchádzajúceho konania, podľa skutkového stavu zisteného z dôkazov vykonaných do vznesenia obvinenia. V čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia z dovtedy vykonaného dokazovania bolo dôvodné predpokladať, že sa skutok stal, že má znaky trestného činu a existovalo dôvodné podozrenie, že daný skutok spáchala žalobkyňa. Nezákonným sa vyššie označené uznesenie o vznesení obvinenia nestalo len preto, že žalobkyňa bola následne v danej trestnej veci v konaní pred súdom spod obžaloby prokurátora oslobodená. Žalovaná v tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý vo svojom náleze zo dňa 13.11.2013, č. k. II ÚS 163/2013-50 konštatoval, že „Vydanie uznesenia o vznesení obvinenia nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné, resp. za odporujúce zákonu, iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila.“ Aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.7.2008, sp. zn. 3 Cdo 201/2007 vyplýva, že: „Podľa názoru dovolacieho súdu nejde o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vtedy, keď je proti nej v súlade so zákonnými podmienkami vznesené obvinenie z trestného činu a aj ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní zasahujúce do práv tejto fyzickej osoby sú vykonávané v medziach zákona, na tom sa nič nemení ani v prípade, ak by neskôr prípadne aj došlo k zastaveniu trestného stíhania voči tejto fyzickej osobe alebo k jej prepusteniu z väzby alebo k oslobodeniu spod obžaloby.“ V zmysle uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky orgány činné v trestnom konaní zákonným konaním v rámci trestného konania nemôžu neoprávnene zasiahnuť do osobnosti fyzickej osoby a teda fyzickej osobe následne ani nemôže vzniknúť nárok na náhradu škody a nemajetkovú ujmu, keďže nedošlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnosti. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva vo veci sťažnosti č. 57 404/08, Lavrechov proti Českej republike vo svojom rozhodnutí zo dňa 20.6.2013, v bode 50 konštatoval, že: „Skutočnosť, že vydaním uznesenia o vznesení obvinenia dochádza k posunu v rámci procesných štádií trestného konania, do štádia, v ktorom sa trestné konanie vedie už pre vyšší stupeň pravdepodobnosti, že prešetrovaný skutok spáchala konkrétna osoba v tomto uznesení označená, t. j. trestné konanie sa presúva do štádia zisťovania skutočností rozhodujúcich pre potvrdenie alebo pre vyvrátenie tohto trestného obvinenia, ktoré je tak vlastne predpokladom tohto šetrenia, tak vzhľadom na uvedené uznesenie o vznesení obvinenia, na vydanie ktorého boli v čase jeho vydania splnené všetky zákonné predpoklady a z tohto dôvodu nebolo zrušené ani v konaní o sťažnosti proti tomuto uzneseniu, nemožno považovať za nezákonné, resp. za odporujúce zákonu iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila.“ Obdobný právny názor prezentoval aj Ústavný súd Českej republiky vo svojom náleze sp. zn. III. ÚS 165/2002. Konštrukciu spočívajúcu v tom, že nezákonným je každé uznesenie o vznesení obvinenia, pretože žalobkyňa nebola odsúdená, nie je možné akceptovať a to s prihliadnutím na to, že takáto konštrukcia nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý v žiadnom ustanovení neupravuje, čo i len rámcovo, takúto konštrukciu a nepriznáva jej status nezákonného rozhodnutia. Tento právny názor je vyjadrený vo viacerých ďalších rozhodnutiach, napr. v rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 15.10.2015, č.k. 8C 10/2013-154, rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 24.7.2015, č.k. 19C/181/2013-140, rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 19.10.2016, č.k. 10C 191/2014-185, rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 4.12.2015 č. k. 19C/71/2014-95, ktoré bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu Bratislava zo dňa 30.5.2016, sp. zn. 6Co 162/2016, rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12.1.2018, sp. zn. 19C/80/2016, rozsudku Okresného súdu Košice II č.k. 42 C 412/2015-2017. Absencia právnej úpravy tejto konštrukcie - uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré

nebolo dovŕšené odsudzujúcim rozsudkom ako nezákonného rozhodnutia v normatívnom texte nemá za následok medzeru v právnom poriadku Slovenskej republiky, ale je vyjadrením vôle normotvorcu takúto konštrukciu ani neuzákoníť. Vzhľadom k tomu neprináleží súdom vytvárať takúto konštrukciu v rámci ich rozhodovacej činnosti. V zmysle jednotlivých ustanovení Trestného poriadku vyšetrovateľ alebo poverený príslušník Policajného zboru nemá v prípade, ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba (ust. § 206 ods. 1 Trestného poriadku) inú zákonnú možnosť iba vydať uznesenie o vznesení obvinenia, pokiaľ sa nechce sám vystaviť nebezpečenstvu trestného stíhania pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa ust. § 326 Trestného zákona či marenia úlohy verejným činiteľom podľa ust. § 327 Trestného zákona. Dôsledné vyšetrovanie vykonané vo verejnom záujme, v prípade dostatočne odôvodneného záveru, že trestný čin spáchala určitá osoba, by nebolo možné vykonať bez predchádzajúceho vydania rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia. Má za to, že v danej veci nie je splnená základná podmienka vzniku nároku na náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. a to existencia nezákonného rozhodnutia, nakoľko absentuje právny titul vzniku zodpovednostného vzťahu štátu a poškodenej osoby. Zákon č. 514/2003 Z. z. nedefinuje pojem „nezákonné rozhodnutie“, možno ho však interpretovať ako rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky alebo záväzkami Slovenskej republiky vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná a bolo z dôvodu nezákonnosti zrušené alebo zmenené príslušným orgánom. „Zákonnosť“ je otázkou súladu rozhodnutia s objektívnym právom (nesprávne právne posúdenie vecí, nesprávne alebo nedostatočne zistený skutkový stav, vada konania) podliehajúca posúdeniu konkrétnych okolností prípadu. Nezákonnosť rozhodnutia nie je možné preskúmať v samotnom konaní o náhradu škody. Pre konanie o náhradu škody platí, že nezákonnosť rozhodnutia musí v čase prejednávania nároku poškodenej subjektu už vysloviť príslušný orgán, ktorý je v zmysle príslušných procesných predpisov oprávnený nezákonné rozhodnutie zrušiť alebo zmeniť. Potom nevyhnutne platí, že súd rozhodujúci o uplatnenom nároku na náhradu škody nie je oprávnený posudzovať zákonnosť / nezákonnosť rozhodnutia, v ktorého dôsledku došlo k vzniku škody. Túto otázku nemôže riešiť ani ako predbežnú, keďže tú už dostatočne preukazne vyriešil orgán určený platnými právnymi predpismi, ktorého autoritu musí rešpektovať aj súd rozhodujúci v konaní o náhradu škody. Tým sa zabezpečuje, že otázku, či je v posudzovanom prípade právoplatné rozhodnutie nezákonné, zodpovedne zväžil už pred začatím konania o náhradu škody kvalifikovaný orgán. Z uvedeného dôvodu je zmena alebo zrušenie rozhodnutia (ust. § 6 zákona č. 514/2003 Z. z.) ďalším predpokladom uplatnenia tohto nároku, v žiadnom prípade však samo o sebe nepreukazuje nezákonnosť zrušovaného alebo zmeneného rozhodnutia. Je potrebné v tejto súvislosti veľmi precízne identifikovať dôvody zmeny, resp. zrušenia rozhodnutia, na podklade ktorého sa poškodený domáha náhrady škody, z hľadiska toho, či dôvodom tejto zmeny alebo zrušenia je skutočne jeho nezákonnosť, a to osobitne v prípade vydania iného ako odsudzujúceho rozsudku z dôvodu zmeny skutkového stavu. Rozhodne sa nemožno stotožniť s názorom, aby každá zmena alebo zrušenie rozhodnutia (v danom prípade každé oslobodenie spod obžaloby) znamenalo nezákonnosť zmeneného alebo zrušeného rozhodnutia (v danom prípade uznesenia o vznesení obvinenia). Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím vyvoláva iba také právoplatné súdne rozhodnutie, ktoré bolo zrušené z dôvodu nezákonnosti, pričom tento dôvod nemusí byť v každom prípade výslovne uvedený vo výroku zrušujúceho rozhodnutia, avšak na druhej strane musí byť nezákonnosť rozhodnutia v odôvodnení rozhodnutia, ktorým je pôvodné rozhodnutie zrušené alebo zmenené, konštatovaná. V trestnej veci vedenej proti žalobkyni bola táto oslobodená spod obžaloby, pretože súd neakceptoval usvedčujúci obrazovo- zvukový záznam a na tento dôkaz nadväzujúce dôkazy, čo však neznamená, že sa predmetného skutku žalobkyňa nedopustila. V danom prípade je teda nepochybná nielen absencia samotného nezákonného rozhodnutia ako obligatórnej podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu (ust. § 3 písm. a/ a ust. § 5 zákona č. 514/2003 Z. z.), ale aj absencia zákonného predpokladu uplatnenia takéhoto nároku (ust. § 6 zákona č. 514/2003 Z. z.). Žalobkyňa sa v žalobe domáha náhrady skutočnej škody pozostávajúcej z ušlého zisku (príjmu) v sume 81 759,- Eur, o ktorý sa mohol skutočne zväčšiť jej majetok podľa výšky priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky za jednotlivé roky, kedy bola žalobkyňa trestne stíhaná. V súvislosti s uplatňovanou náhradou skutočnej škody bola podľa žaloby žalobkyňa zo služobného pomeru colníka prepustená v podstate z dôvodu jej trestného stíhania. Žalobkyňa však svoje prepustenie zo služobného pomeru nepreukázala rozhodnutím o prepustení zo služobného pomeru, preto sa nevie relevantným spôsobom vyjadriť ku skutočným dôvodom prepustenia žalobkyne zo služobného pomeru. Taktiež nie je zo žaloby zrejmé, či žalobkyňa využila všetky dostupné právne prostriedky nápravy rozhodnutia o jej prepustení zo služobného pomeru colníka. Môže sa iba domnievať, že žalobkyňa bola prepustená zo služobného pomeru pre porušenie služobnej prísahy a služobných

povinností zvlášť hrubým spôsobom. V tejto súvislosti je však potrebným podotknúť, že porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti nemožno stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou. Porušenie služobnej prísahy a služobných povinností zvlášť hrubým spôsobom nemusí dosiahnuť intenzitu ani znaky trestného činu a dôvody na prepustenie zo služobného pomeru colníka môžu byť napriek tomu splnené. Ide o dve odlišné konania, upravené odlišnými právnymi predpismi. Správne orgány vo veciach služobného pomeru policajtov majú totiž zákonom danú kompetenciu konať samostatne, nezávisle od výsledkov iného napr. trestného konania. Ani samotný záver orgánov činných v trestnom konaní o vine resp. nevine zo spáchania trestného činu nemôže mať žiaden vplyv na závery orgánov v personálnom konaní. Prípadný oslobodzujúci rozsudok taktiež neznamená, že nedošlo k porušeniu služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pretože takéto porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinností nemusí dosahovať intenzitu trestného činu. Súd sa v konaní o náhradu škody vzniknutej nezákonným rozhodnutím teda nemôže zaoberať skutočnosťou, akou je nezákonnosť prepustenia žalobkyne zo služobného pomeru a s tým súvisiacimi negatívnymi následkami v oblasti pracovnej a ekonomickej, keďže neexistuje priama príčinná súvislosť medzi rozhodnutím o vznesení obvinenia a stratou na zárobku. V tejto súvislosti dala do pozornosti súdu ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutia sp. zn. 1Szž 113/2008, 1Szž 385/2009, 4Szž 10/2011, 8MCdo 9/2015) v obdobných veciach, ale aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV US 296/2014, podľa ktorého v prípade prepustenia príslušníka Policajného zboru zo služobného pomeru ide o personálne opatrenie za porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti, ktoré nemožno stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou. Porušenie služobnej prísahy nemusí dosiahnuť intenzitu trestného činu a dôvody prepustenia príslušníka Policajného zboru zo služobného pomeru môžu byť napriek tomu splnené. V rámci personálneho konania sa konanie príslušníka Policajného zboru neposudzuje z hľadiska vykazovania znakov trestného činu, ale ako konanie v rozpore so služobnou prísahou. Nie každé porušenie zákona musí byť trestným činom alebo priestupkom.

V súvislosti s uplatňovanou náhradou nemajetkovej ujmy vo výške 100.000,- Eur poukázala žalovaná na ust. § 17 ods. 4 zákon č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. Týmto osobitným právnym predpisom je zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v ust. § 13 upravuje maximálnu sumu odškodnenia. V súlade s citovaným ustanovením celková suma odškodnenia nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy, čo predstavuje sumu 24 000,- Eur. Vzhľadom na vyvažovanie hodnôt, kde je hodnota ľudského života a zdravia tou najvyššiu, je totiž neprimerané poskytovať náhradu nemajetkovej ujmy v rámci ochrany osobnosti vo výrazne vyššej sume, ako je najvyššia prípustná výška odškodnenia priznávaná obetiam násilnej kriminality. Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva by priznaná finančná náhrada napr. v konaniach o ochranu osobnosti nemala byť neprimeraná iným finančným kompenzáciám - napríklad výške náhrady za utrpenie a bolesť (ktoré boli spôsobené napr. telesnými zraneniami - Karhuvaara a Iltalehti v. Fínsko). Podobne sa podľa žalovanej vyjadril aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, keď konštatoval, že priznávanie premrštených súm by mohlo viesť k bezdôvodnému obohacovaniu sa a dokonca by mohlo bagatelizovať niektoré ujmy na iných základných právach (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo 171/2005 zo dňa 27.4.2006). Žalovaná tiež uviedla, že žalobkyňa v žalobe dostatočným spôsobom nezdôvodnila opodstatnenosť výšky požadovanej nemajetkovej ujmy.

V rámci prostriedkov procesnej obrany poukázala na rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 9.5.2016, sp.zn. 10C/108/2011, rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 4.12.2015 sp.zn. 19C/71/2014, rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 19.10.2016 sp.zn. 10C/191/2014, rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 19.9.2016 sp.zn. 42C/412/2015, rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12.1.2018 sp.zn. 19C/80/2016, uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.12.2016 sp.zn. 1Co/575/2015.

5. Žalobkyňa v replike zo dňa 13.6.2018 uviedla, že naďalej zastávala názor, že orgánom procesne spôsobilým konať v mene Slovenskej republiky je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Uviedla, že nesprávny úradný postup orgánov prípravného konania (vyšetrovateľa Policajného zboru a dozorujúceho prokurátora) bol potvrdený najmä uznesením vyšetrovateľky inšpekčnej služby zo dňa 13.6.2014, sp.zn. Č.: W.---. Z predmetného uznesenia nepochybne vyplýva, že pplk. Ing. Ladislav Brada nebol osobou oprávnenou nazrieť do vyšetrovacieho spisu sp.zn. Č.: W.- XX/ISXVXXXX---(pôvodne Č.: W.----XXXX), čo mimo iného znamená, že nemohol sa oboznámiť s obrazovo - zvukovým záznamom, ktorá skutočnosť však tiež znamená nezákonnosť a neprípustnosť využitia tohto videozáznamu pre účely správneho konania vo veci jej prepustenia zo služobného pomeru. Nesprávny úradný postup

orgánov prípravného konania spočívajúceho v prieťahoch v konaní skonštatoval aj prokurátor generálnej prokuratúry vo svojom liste zo dňa 3.4.2014, sp.zn. IV/1 GPt 79/14/1000-13. Napokon nesprávny úradný postup orgánov prípravného konania bol vyslovený aj v Náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.3.2018, sp.zn. I. ÚS 100/2017 - 67. Na podporu svojej argumentácie na preukázanie svojich tvrdení žiadala súd, aby zabezpečil, resp. pripojil jej personálny spis, ktorý nemôže sama zabezpečiť a ktorého obsahom je aj rozhodnutie o jej prepustení zo služobného pomeru colníka. V danej súvislosti poukázala aj na skutočnosť, že subjektívnu lehotu aj objektívnu lehotu na podanie návrhu na obnovu konania, v ktorom by sa domáhala zrušenia rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru colníka zmeškala nie z vlastnej viny, ale z dôvodu, že jej trestné stíhanie skončilo až právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom, teda po uplynutí lehoty ustanovenej v ust. § 234 zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov. Ak by trestné konanie nebolo poznačené závažnými prieťahmi zapríčinenými vyšetrovateľom Policajného zboru a dozorujúcim prokurátorom, vydanie oslobodzujúceho rozsudku v trojročnej lehote by nepochybne pre ňu predstavovalo dôvod pre obnovu konania. Toto svoje zákonné právo objektívne a to bez svojho zavinenia v konaní o prepustení zo služobného pomeru nemohla uplatniť, pričom táto skutočnosť mohla mať podstatný vplyv na rozhodnutie o jej prepustení zo služobného pomeru colníka. V čase, kedy oslobodzujúci rozsudok nadobudol právoplatnosť, uplynula trojročná objektívna lehotu na podanie návrhu na obnovu konania, a teda sa nemohla domôcť reparácie rozhodnutia. K prepusteniu zo služobného pomeru došlo z dôvodov, ktoré sú totožné s uznesením o vznesení obvinenia, resp. s obžalobou. Rozhodnutie o jej prepustení zo služobného pomeru colníka sa opiera jedine o uznesenie o vznesení obvinenia a z týchto dôvodov jej vznikla škoda, ktorá je bližšie špecifikovaná v žalobe. K replike žalobkyňa pripojila odkazovaný Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.3.2018, sp.zn. I. ÚS 100/2017 - 67.

6. Žalovaná Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky v duplike zo dňa 19.7.2018 zotrvala na svojej právnej argumentácii. Opakovane uviedla, že vo veci neexistuje nezákonné rozhodnutie, a ani žalobkyňa relevantným spôsobom v žalobe nedefinovala nezákonný postup orgánov činných v trestnom konaní v priebehu jej trestného stíhania, ktoré by boli predpokladom na náhradu ňou požadovanej škody.

7. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s podaniami a vyjadreniami strán sporu, výpoveďami strán sporu, výpoveďami svedkov, vyžiadaním si osobného spisu žalobkyne, ktorý vedie Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky ako bývalý služobný úrad žalobkyne a zistil skutkový stav totožný s opisom skutkového stavu žalobkyňou a uvedeným v bode 2. tohto rozsudku. Žalovaná tento skutkový stav nerozporela žiadnym spôsobom, a preto súd mal za to, že ide o nesporné skutkové tvrdenia a z týchto aj pri meritórnom rozhodovaní vychádzal.

8. Žalobkyňa na pojednávaní súdu uviedla, že po ukončení vysokej školy sa riadne zamestnala na colnom úrade, viedla normálny rodinný život. Život nielen pracovný ale aj osobný sa jej otočil po vznesení obvinenia a podaní obžaloby. Ľudia sa jej vyhýbali, prípad bol medializovaný, a bolo to horšie o to, že ľudia si neuvedomovali súvislosti, stačilo im len to, že bola obvinená. V januári 2009 bola prepustená zo služobného pomeru colníka. Jej snaha zohnať si prácu bola obmedzená, nakoľko musela v dotazníkoch a na pracovných pohovoroch uvádzať, že je trestné stíhaná. Konkrétne sa jej to stalo v Trebišove v cukrovare, kde sa zaujímala o prácu ekonómky, neskôr bezúspešne sa zaujímala o pracovnú pozíciu finančného poradcu v Michalovciach. Asi najhoršiu skúsenosť mala, keď sa zaučala v Košiciach na vyštudovanej pozícii ekonómky internátnej školy, pričom na konci musela vyplniť dotazník, či sa viedlo trestné stíhanie voči jej osobe. Nechcela klamať, a preto odpovedala pravdivo, a následne jej bolo oznámené, že ju z dôvodu vedeného trestného stíhania nemôžu prijať do riadneho pracovného pomeru. Nakoniec sa zamestnala v poisťovni za minimálny plat 300,- Eur, a tam pôsobila asi jeden a pol roka. Potom si našla prácu kultúrneho referenta s príjmom okolo 400,- Eur. Na materskú dovolenku išla v roku 2012 a v roku 2014 po ukončení rodičovskej dovolenky sa zamestnala v školstve. Po ukončení trestného stíhania sa nemohla vrátiť späť do práce, pretože rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Michalovce o jej prepustení zo služobného pomeru nebolo zrušené. Má pocit, že zo stíhaných kolegov dopadla najhoršie, pretože do poberania výsluhového dôchodku jej v danom čase zostávali odpracovať už len tri roky. Vedené trestné stíhanie a tiež neprímeraná dĺžka stíhania zanechali stopy a trvalé následky na jej zdraví. Navštevovala psychiatra za účelom predpisania liekov na spanie. Psychická trauma, stresy v jej prípade mali za následok, že nevedela prirodzene otehotnieť a musela podstúpiť umelé oplodnenie, ktoré bolo úspešné až na tretíkrát. Trestné stíhanie výrazne ovplyvnilo aj jej rodinný život. Nevychádzala

z domu, pretrhla kamarátske väzby, dokonca sa nekontaktovala ani so sestrou, s ktorou dovtedy mala veľmi blízky vzťah.

9. Manžel žalobkyne B. Q. vo veci vypovedal, že obdobie trestného stíhania jeho manželky možno považovať za obdobie veľmi hektické. Aj keď v našom štáte platí prezumpcia nevinu, žiaľ ich život dokázal niečo iné. Žalobkyňa bola prepustená zo služobného pomeru, ale vzhľadom na skutočnosť, že bola v tom čase trestne stíhaná, vyhliadky na získanie akejkoľvek práce boli v jej prípade mizivé. Čo sa týka medziľudských vzťahov, svojim spôsobom prišli o väčšinu známych a priateľov, pretože sa od nich priatelia odvrátili. Svedok uviedol, že Slovensko je malá republika a východné Slovensko taká menšia provincia, kde každý pozná každého, a veľa sa toho nezmenilo ani od starých rímskych čias, že ľudia potrebujú chlieb a divadlo. Ľudia si zgustli na nešťastnom divadle, ktoré sa rozprúdilo na Colnom úrade v Čiernej nad Tisou a už dopredu avizovali, že aj keď súd obžalovaných colníkov oslobodí a nebudú tak odsúdení, bude to len kvôli tomu, že si nakradli toľko peňazí, že si kúpia celú justíciu. Čiže podliehajúc týmto tlakom a takýmto negatívnym emóciám naozaj mali čo robiť, aby to so žalobkyňou ustáli. Snažili sa tejto téme vyhýbať, a nie príliš často sa k nej vracat', a nakoniec nemôže zostať bez povšimnutia, že on a rodičia žalobkyne túto situáciu znášali veľmi zle. Krutá realita a nespravodlivosť trestného stíhania v tom čase ešte jeho družky, teda žalobkyne ho dohnalo do zúfalých situácií, a boli to situácie bolestné, a aj napriek tomu, že je chlap, musí priznať, že po večeroch zúfalo plakal a vzlykal, a musela ho utešovať jeho matka. Takto žili vyše osem rokov s neistým výsledkom, či bude manželka nakoniec oslobodená spod obžaloby. Svedok poukázal tiež na skutočnosť, že trestné stíhanie malo výrazný dopad nielen na psychiku manželky, ale aj na jej osobnosť, pretože sa stala melancholická, zarmútená, uzavrela sa do seba, a možno povedať, že celý proces ňou otriasol v úplných základoch. Našťastie do života ju vrátilo narodenie ich syna.

10. Svedkyňa A. D., matka žalobkyne na pojednávaní pred súdom uviedla, že nezabudne na moment, keď otvorila dvere príslušníkom Policajného zboru, ktorí odviekli jej dcéru bez akéhokoľvek vysvetlenia. Jej manžel bol v tom čase po mozgovej príhode, a preto to manželovi nemohla v tom čase ani povedať. Neskôr sa dozvedela, že dcéra je vo väzbe, teda medzi vrahmi a zločincami. Bolo to strašné obdobie aj preto, že sa to stalo v období vianočných sviatkov a dcéru prepustili z väzby niekedy v januári. Keďže ju prepustili z práce, musela si hľadať prácu. Žili v spoločnej domácnosti, pretože žalobkyňa v čase začiatku trestného stíhania ešte nebola vydatá. Žalobkyňa sa veľmi zmenila, bola smutná, nevychádzala z domu, bola nervózna, pretože si nevedela nájsť zamestnanie.

11. Sestra žalobkyne U. D. vo svojej svedeckej výpovedi uviedla, že začiatkom decembra jej volala mama, že žalobkyňu vzali do väzby. To boli najhoršie Vianoce pre celú rodinu. Snažila sa psychicky podporovať nielen žalobkyňu, ale podporovať aj celú rodinu. Bola navštíviť žalobkyňu aj vo väzbe. Kauza bola medializovaná, skutočnosti týkajúce sa trestného stíhania a vzatia do väzby svojej sestry, teda žalobkyne, musela vysvetľovať nielen príbuzným a vo svojom okolí, ale aj na pracovisku. Celé trestné stíhanie bolo zdĺhavé, podľa svedkyne trestné stíhanie vyústilo do psychických problémov žalobkyne. Ďalej uviedla, že ich mama to znášala ťažšie, pretože otec bol po mozgovej príhode a nerozprával. Mama musela byť silná, pretože Vianoce prežívali po prvýkrát za týchto okolností a bez žalobkyne. Na Silvestra chcela prísť mamina sestra, ale mama povedala, že chce byť sama, že nevládze a nechce oslavovať, keď nemá vlastne čo oslavovať. Pretože žila v tom čase v Bratislave, so žalobkyňou mala prevažne telefonický kontakt. Po prepustení z väzby už nebol telefonický kontakt medzi nimi tak intenzívny ako predtým a v rozhovoroch bola žalobkyňa taká nijaká.

12. V konaní vypovedala svedkyňa U. O., ktorá pred súdom uviedla, že je blízkou priateľkou žalobkyne, boli spolužiačky na gymnáziu. O vzatí žalobkyne do väzby sa dozvedela nielen od rodiny žalobkyne a od jej manžela, ale aj z médií. Bola v šoku, neverila, že by sa žalobkyňa dopustila skutku, z ktorého bola obvinená a vzatá do väzby, neverila, že by žalobkyňa brala úplatky. Trestné stíhanie žalobkyňu zmenilo. Predtým chodili na kávu, dôverne sa rozprávali, a preto vedela o plánoch žalobkyne vydať sa, založiť rodinu a mať deti. Po jej prepustení z väzby sa pokúšala žalobkyňu kontaktovať aj osobne, avšak žalobkyňa sa odmietala s ňou stretnúť, pretože celá vec pre žalobkyňu bola ponižujúca a hanbila sa. Uzavrela sa, nechcela chodiť do spoločnosti, dokonca žalobkyňu pozvala na divadelné predstavenie, čo žalobkyňa odmietla. Mnohí ľudia boli dokonca vo vzťahu k žalobkyňi škodoradostní.

13. Svedok B. V. na pojednávaní súdu vo svojej svedeckej výpovedi uviedol, že so žalobkyňou sa spoznal v roku 1996, kedy nastúpila do zamestnania na colnej správe. Neskôr boli obaja zamestnaní v Čiernej

nad Tisou, kam spoločne dochádzali. Práve tam sa zblížili a skamarátili. V čase, kedy bola žalobkyňa vzatá do väzby a prevalila sa táto kauza, bol už na výsluhovom dôchodku. O vzatí žalobkyne do väzby sa dozvedel od sestry, ktorá pracovala v Čiernej nad Tisou ako colná deklarantka. Celá situácia bola medializovaná, ľudia sa im otáčali chrbtom, boli označovaní za zločincov a skorumpovaných. Zazlieva štátu, že umožnil obviníť z ničoho a bez jasných dôkazov a zničil takto životy iných. Po prevalení kauzy žalobkyňu vôbec nestretával, podľa toho, čo sa dopyčul, žalobkyňa musela navštevovať psychiatra. Stretol ju až v poisťovni, kde bola zamestnaná. Zo spoločenského života sa žalobkyňa akoby vytratila a uzavrela sa do seba.

14. V konaní vypočutá svedkyňa U. V. uviedla, že je v priateľskom vzťahu so žalobkyňou. V čase, keď sa žalobkyňa dostala na colnicu ako vedúca oddelenia ekonomiky a logistiky, bola žalobkyňa v hodnosti plukovník a mala naštápanú kariéru. Na colnici ako riaditeľ pôsobil v tom čase Ing. Ladislav Beda, banský inžinier, ktorý zamiešal karty na colnici a v celom regióne tak, že výsledkom bolo vzatie 28 ľudí do väzby. Tento zásah podľa svedkyne bol neadekvátny. Ona sama bola dňa 2.12. zatknutá, a tak so žalobkyňou boli v rovnakom čase vo väzbe na Floriánskej ulici v Košiciach a vzájomne sa podporovali. Prepustená bola pred Vianocami dňa 20.12., žalobkyňa bola prepustená o mesiac neskôr až v januári. Po jej prepustení z väzby bola v kontakte s manželom žalobkyne, s ktorým dve hodiny plakali. Celý postup voči nim považuje za vykonštruovaný, pretože v tom čase boli dokonca odmenené a ani netušili, že je vypísané výberové konanie na ich pracovné pozície. Trestné stíhanie žalobkyňu výrazne ovplyvnilo. Predtým bola sebavedomá a jediné, čo ju po vznesení obvinenia držalo pri sile, bol jej súčasný manžel Viktor. V meste ich každý odcudzoval, ona dokonca chodila s pokrývkou hlavy, aby ju ľudia nespoznávali. Nechodili do spoločnosti, do divadla, ak aj išla do kostola, stála vzadu. Bola to obrovská zmena.

15. Z osobného spisu žalobkyne vedeného Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky ako bývalým služobným úradom žalobkyne súd zistil, že žalobkyňa bola dňom 1.7.1998 zaradená do prípravnej štátnej služby rozhodnutím riaditeľa Colného úradu Čierna nad Tisou vo funkcii colného čakateľa s miestom výkonu štátnej služby Čierna nad Tisou. Žalobkyňa zložila služobnú prísahu colníka v štátnej službe dňa 1.7.1998. Rozhodnutím riaditeľa Colného úradu Čierna nad Tisou bola žalobkyňa dňom 15.9.1998 zaradená do stálej štátnej služby do funkcie colný špecialista s miestom výkonu štátnej služby Čierna nad Tisou. Z rozhodnutia riaditeľa Colného úradu Michalovce zo dňa 13.1.2009 súd zistil, že žalobkyňa bola podľa ust. § 183 ods. 1 písm. d) zákona č. 200/1998 Z.z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov prepustená zo služobného pomeru colníka vzhľadom k skutočnosti, že zvlášť hrubým spôsobom porušila základné povinnosti colníka stanovené v § 44 ods. 3 písm. a), b), g) a h) zákona a to tým, že dňa 6.11.2008 na stanovisku č. 1 na hranici medzi SR a UA v Čiernej nad Tisou nevydala rozhodnutie o zaistení, zhabaní, prepadnutí alebo úschove dvoch krabičiek cigariet zn. Marlboro, o ktorých bolo pri colnej kontrole cestujúceho zistené, že sa na územie Slovenskej republiky dovážajú v rozpore s colnými predpismi. Po zistení, že sa cestujúci dopustil colného priestupku nepostupovala podľa ust. § 72 a nasl. ustanovení zákona č. 199/2004 Z.z. colného zákona, ani tento tovar nezaevidovala do príslušnej evidencie vedenej na Pobočke colného úradu Čierna nad Tisou, čím umožnila, aby tento tovar unikol spod colného dohľadu. Prvostupňový správny orgán považoval za preukázané, že týmto konaním žalobkyňa porušila služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jej ponechanie v služobnom pomere by tak bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Služobný pomer podľa ust. § 185 ods. 3 zákona skončil dňom doručenia rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia je tiež zrejmé, že dňa 7.1.2009 umožnil vyšetrovateľ Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, Odbor inšpekčnej služby, 4. inšpekčné oddelenie riaditeľovi Colného úradu Michalovce nahliadnuť do spisu žalobkyne, ktorej bolo vznesené obvinenie uznesením vyšetrovateľa a zo spisového materiálu vyhotoviť výpisky zo zápisnice z výsluchu obvinenej žalobkyne zo dňa 9.12.2008. Z odôvodnenia rozhodnutia tiež vyplýva, že riaditeľovi Colného úradu Michalovce bol tiež sprístupnený zvukový a obrazový záznam z výkonu služby žalobkyne ako colníčky, ktorým malo byť protiprávne konanie žalobkyne jednoznačne preukázané.

16. Podľa ust. § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

17. Podľa ust. § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona (1.7.2004) a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi (zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom).

18. Zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov nadobudol účinnosť dňa 1.7.2004.

19. Podľa ust. § 1 citovaného zákona tento zákon upravuje

- a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci,
- b) zodpovednosť obce a vyššieho územného celku (ďalej len „územná samospráva“) za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy,
- c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

20. Podľa ust. § 2 citovaného zákona na účely tohto zákona

- a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,
- b) orgán verejnej moci je
 - 1. štátny orgán,
 - 2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci.

21. Podľa ust. § 3 ods. 1 a ods. 2 citovaného zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

22. Podľa ust. § 4 ods. 1 písm. b) citovaného zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, a

- 1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo
- 2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

23. Podľa ust. § 4 ods. 1 písm. f) citovaného zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

24. Podľa ust. § 5 ods. 1 citovaného zákona právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

25. Podľa ust. § 6 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 citovaného zákona ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa. Ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku. Ak bolo vykonateľné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, možno nárok uplatniť aj vtedy, ak bolo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom.

26. Podľa ust. § 9 ods. 1 citovaného zákona štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

27. Podľa ust. § 9 ods. 3 citovaného zákona pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa Policajného zboru, povereného príslušníka Policajného zboru, vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia žiadosti o preskúmanie postupu vyšetrovateľa Policajného zboru, povereného príslušníka Policajného zboru, vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy prokurátorom.

28. Podľa ust. § 9 ods. 4 citovaného zákona právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

29. Podľa ust. § 15 ods. 1, ods. 2 citovaného zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

30. Podľa ust. § 16 ods. 1 citovaného zákona zo žiadosti musí byť zrejmé, kto náhradu škody žiada, ktorej veci sa týka, titul, z ktorého sa nároku na náhradu škody domáha, akým spôsobom škoda vznikla a čoho sa poškodený domáha. V žiadosti a pri uplatnení nároku na náhradu škody na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku náhrady škody a označiť orgán verejnej moci, ktorý mu škodu spôsobil.

31. Podľa ust. § 16 ods. 4 citovaného zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

32. Podľa ust. § 17 ods. 1 citovaného zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

33. Podľa ust. § 17 ods. 2 citovaného zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím

alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

34. Podľa ust. § 17 ods. 3 citovaného zákona výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

35. Podľa ust. § 17 ods. 4 citovaného zákona výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

36. Podľa ust. § 6 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy.

37. Podľa Článku 46 ods. 3 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

38. Podľa Článku 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanoveného zákonom:

- a) zákonné pozbavenie slobody osoby po odsúdení príslušným súdom;
 - b) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody z dôvodu nesplnenia rozhodnutia vydaného súdom v súlade 8 9 so zákonom alebo s cieľom zabezpečiť splnenie povinnosti stanovenej zákonom;
 - c) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak je to dôvodne považované za potrebné za účelom zabránenia spáchaniu trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní;
 - d) pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia za účelom výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán;
 - e) zákonné pozbavenie slobody osôb, aby sa zabránilo šíreniu nakažlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;
 - f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu, alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní.
- Každý, kto bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

39. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právnu argumentáciu strán sporu, vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu, výsluchom svedkov, pripojeným osobným spisom vedeným Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky ako bývalým služobným úradom žalobkyne a vec právne posúdil takto:

40. Ako vyplýva z obsahu spisu, žalobkyňa označila v žalobe ako žalovanú v 1. rade Slovenskú republiku, zastúpenú Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a v druhom rade Slovenskú republiku, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Žalobou sa domáha náhrady škody (majetkovej i nemajetkovej) podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v súvislosti so žalobkyňou označeným nesprávnym úradným postupom, resp. nezákonným rozhodnutím, ktoré bolo vydané dňa 8.12.2008, konkrétne uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra, vydané pod sp.zn. ČVS:SKIS - 130/IS - 4-V-2008, ktorým bolo žalobkyňi vznesené obvinenie za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa ust. § 20, ust. § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. h) Trestného zákona.

41. Vzhľadom k tomu, že žalobkyňou označené rozhodnutie bolo vydané po nadobudnutí účinnosti zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (účinnosť nadobudol zákon dňa 1.7.2004), vychádzajúc z prechodného ust. § 27 ods. 1 citovaného zákona, súd po právnej stránke predmetnú vec posudzoval podľa tohto zákona.

42. Predtým ako súd pristúpil k meritórnemu prerokovaniu nároku žalobkyne skúmal vecnú legitímáciu strán sporu, ktorou sa rozumie hmotnoprávny vzťah strany sporu k prejednávanej veci, pričom nositeľom aktívnej legitímácie je žalobca a pasívnej legitímácie žalovaný. Sporové strany musia disponovať vecnou legitímáciou. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav podľa hmotného práva, podľa ktorého strana sporu je subjektom práv alebo povinností, ktoré sú predmetom sporu. Nedostatok pasívnej legitímácie znamená, že niekto, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, nositeľom hmotnoprávnej povinnosti nie je. Určenie právneho subjektu, ktorý v danom prípade je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti má zásadný význam z hľadiska určenia vecnej pasívnej legitímácie na strane žalovaného.

43. V danom prípade je daná pasívna legitímácia Slovenskej republiky. Posúdenie, ktorý orgán je príslušný konať v mene štátu, má však len procesný význam z hľadiska predmetu sporu. Teda inak povedané označenie správneho štátneho orgánu v žalobe, ktorý koná za štát v rozsahu svojej pôsobnosti, nie je otázkou pasívnej legitímácie štátu v konaní, resp. s pasívnou legitímáciou štátu nesúvisí.

44. Štát je ako účastník konania označený riadne, ak je súčasne s ním označený príslušný štátny orgán, ktorý bude za štát konať (ust. § 135 ods. 1 Civilného sporového poriadku). V prípade, že žalujúca strana síce štátny orgán, ktorý má za štát konať, označí, ale uplatnený nárok do pôsobnosti tohto štátneho orgánu nepatrí, alebo označí subjekt, ktorý štátnym orgánom nie je, resp. nie je ani právnym subjektom, nejde o vadu návrhu ani o nedostatok podmienky konania.

Z ust. § 73 Civilného sporového poriadku vyplýva, že súd je povinný - bez zreteľa na označenie obsiahnuté v žalobe - zabezpečiť, aby za štát pred súdom konal štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu a konať len s takýmto oprávneným subjektom (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/149/2011 zo dňa 26.9.2012).

45. Súd tak musí z úradnej moci konať s tým štátnym orgánom, do ktorého kompetencie vec spadá, nakoľko povinnosť konať s takto oprávneným subjektom mu vyplýva priamo zo zákona.

46. Podľa ust. § 73 Civilného sporového poriadku na konanie štátu pred súdom sa použijú ustanovenia osobitného predpisu o konaní za štát.

47. Podľa ust. § 135 ods. 1 Civilného sporového poriadku ak je stranou štát, v žalobe sa označuje uvedením jeho názvu a názvu štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná.

48. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú fyzickým a právnickým osobám nezákonným konaním svojich orgánov ich rozhodnutiami alebo nesprávnym úradným postupom vyplýva z čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a predstavuje integrálnu súčasť práva jednotlivca na súdnu ochranu. Podmienky odškodňovania ustanovuje zákon č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (predtým to bol zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom účinný do 30. 6. 2004).

49. Ustanovenie § 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov upravuje, ktorý orgán koná v mene štátu, čo vyplýva aj zo samotného znenia tohto ustanovenia „Orgán konajúci v mene štátu.“

50. Podľa ust. § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, a

1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo
2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

51. Podľa ust. § 4 ods. 1 písm. f) citovaného zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

52. Vyššie citované zákonné ustanovenia určujú nielen vecnú legitímáciu štátu ako subjektu zodpovedného za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci, ale určujú aj štátny orgán, ktorý v mene štátu koná, konkrétne v ust. § 4 citovaného zákona, pričom v mene štátu koná vždy iba jeden štátny orgán uvedený v ust. § 4 v závislosti od charakteru uplatneného nároku.

53. Súd sa preto prioritne zaoberal otázkou, ktorý z orgánov štátu je oprávnený konať v mene štátu. Vzhľadom na dikciu ust. § 4 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré diferencuje viacero orgánov konajúcich v mene štátu, sa súd musel zaoberať, či v danom prejednávacom prípade je orgánom konajúcim v mene Slovenskej republiky Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky alebo Generálna prokuratúra Slovenskej republiky.

54. Už vyššie citovaným zákonom č. 412/2012 Z. z. bol novelizovaný zákon č. 514/2003 Z. z., pričom zákon nadobudol účinnosť dňa 1.1.2013. Keďže novelou nebolo dané prechodné ustanovenie, a ide o predpis, ktorý upravuje zastupovanie Slovenskej republiky, tak sa bude aplikovať aj na daný prípad a pre určenie príslušného orgánu sa uplatní zásada lex posterior derogat legi priori.

55. Do novelizácie zákona č. 514/2003 Z. z. zákonom č. 412/2012 Z. z. bola povinnosť Ministerstva vnútra vymedzená tak, že koná v mene štátu vtedy, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán policajného zboru. Oprávnenie a povinnosť Generálnej prokuratúry konať za štát bola vymedzená v súčasnosti účinnom znení zákona. Za právneho stavu pred novelizáciou ustanovenia § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku 3Cdo 194/2010 zo dňa 30.3.2011 vyslovil názor, že vo veci náhrady škody spôsobenej v trestnom konaní v štádiu prípravného konania prichádza do úvahy ako orgán konajúci v mene štátu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako aj Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, pričom z hľadiska určenia, ktorý z nich je v tom ktorom prípade orgánom konajúcim v mene štátu je rozhodujúce, na ktorom z nich bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a ak žiadosť bola podaná na oboch z nich, je príslušným ten z nich, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

Zákomom č. 412/2012 Z. z. bolo ustanovenie § 4 ods. 1 písm. b) zmenené tak, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky koná za štát, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ policajného zboru alebo poverený príslušník policajného zboru a 1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa policajného zboru alebo povereného príslušníka policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2. vyšetrovateľ policajného zboru alebo poverený príslušník policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

Zo samotného obsahu zmeny právnej úpravy aj z dôvodovej správy k zákonu č. 412/2012 Z. z. vyplýva, že účelom novelizácie bolo precizovať príslušnosť orgánov verejnej moci v súvislosti so zodpovednosťou za nezákonné rozhodnutie a riešiť „kompetenčný spor“ medzi Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky v tých prípadoch, kedy škoda bola spôsobená nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní. Podľa novelizovanej právnej úpravy Ministerstvo vnútra koná za štát len v prípade, ak sú kumulatívne splnené podmienky uvedené v ust. § 4 ods. 1 písm. b) bod 1 zákona č. 514/2003 Z. z., teda ak 1. škodu spôsobil vyšetrovateľ policajného zboru alebo poverený príslušník policajného zboru, 2. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa policajného zboru alebo povereného príslušníka policajného zboru a 3. nepodal obžalobu príslušnému súdu.

56. Súd pri svojom rozhodovaní, ktorý orgán bude konať v mene štátu aplikoval nielen ust. § 4 citovaného zákona, ale najmä ustálenú judikatúru, pričom vychádzal aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.10.2015, sp.zn. 8Cdo/289/2014, podľa ktorého „Ak v trestnom konaní, ktoré sa neskončilo právoplatným odsúdením obžalovaného, prokurátor zamietol sťažnosť proti

uznesení vyšetrotavet'a Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a podal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu, orgánom konajúcim v mene štátu vo veci náhrady škody podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení zákona č. 412/2012 Z.z. je od 1. januára 2013 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Na prípadnú zmenu orgánu konajúceho v mene štátu prihliadne v takomto konaní súd z úradnej povinnosti.“

57. K ustáleniu tohto štátneho orgánu zo strany súdu došlo z dôvodu, že trestná vec žalobkyne dospela na základe obžaloby prokurátora do štádia súdneho konania, ktoré skončilo jej oslobodením spod obžaloby (rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 8.9.2016, sp.zn. 1T/42/2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13.3.2017, sp.zn. 8To/148/2016). Nakoľko v prípravnom konaní nedošlo k pochybeniu vyšetrotavet'a, resp. iného povereného orgánu Policajného zboru, tieto orgány nevydali rozhodnutie, ktoré by bolo zrušené pre nezákonnosť, naopak sťažnosť obvinenej žalobkyne voči uznesení o vznesení obvinenia bola prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky dňa 19.12.2008, sp.zn. VII/2 GV 190/08 zamietnutá, vo veci bola podaná opätovne obžaloba prokurátorom Okresnej prokuratúry Trebišov dňa 7.10.2014 sp.zn. 1 Pv 62/12/8811, je vylúčené, aby orgánom konajúcim v mene štátu bolo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ust. § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z.z.).

58. Zhrnúc vyššie uvedený chronologický postup v trestnom konaní je zrejmé, že neboli naplnené zákonom stanovené podmienky v súlade s ust. § 4 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 514/2003 Z.z. Škoda nevznikla v súvislosti s rozhodnutím súdu (písm. a), preto orgánom konajúcim v mene štátu nemôže byť Ministerstvo spravodlivosti. Žalobkyňou označené Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky by bolo orgánom príslušným konať v mene štátu v tom prípade, ak by prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky nezamietol sťažnosť obvinenej žalobkyne proti uznesení vyšetrotavet'a o vznesení obvinenia a nepodal by vo veci obžalobu príslušnému súdu (písm. b).

59. Vzhľadom na vyššie citované ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. a uvedené skutočnosti súd dospel k jednoznačnému záveru, že orgánom konajúcim v mene štátu je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky.

60. Predmetom konania je nárok žalobkyne na náhradu majetkovej ujmy a nemajetkovej ujmy. Žalobkyňa odôvodnila vznik škody nesprávnym úradným postupom, resp. nezákonným rozhodnutím. V danom prípade za nezákonné rozhodnutie žalobkyňa v žalobe označila uznesenie vyšetrotavet'a 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra zo dňa 8.12.2008, sp. zn. Č.:W.-XXX/IS-X-B.-XXXX, ktorým jej bolo vznesené obvinenie za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa ust. § 20, ust. § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. h) Trestného zákona. Vo veci nebolo sporné, že uznesením vyšetrotavet'a 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 8.12.2008, sp. zn. Č.:W.-XXX/IS-X-B.-XXXX bolo žalobkyňi vznesené obvinenie za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa ust. § 20, ust. § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. h) Trestného zákona. Proti tomuto uznesení o vznesení obvinenia podala žalobkyňa sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry zo dňa 19.12.2008 zamietnutá. Nebolo tiež v konaní sporné, že uznesením sudcu pre prípravné konanie zo dňa 11.12.2008 bola žalobkyňa vzatá do väzby. Proti uznesení o vzatí do väzby podala žalobkyňa sťažnosť, ktorú Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 21.1.2009 zamietol. Uznesením zo dňa 15.1.2009 prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry žalobkyňu prepustil z väzby na slobodu. Dňa 10.2.2012 prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov na žalobkyňu podal Okresnému súdu Trebišov obžalobu, ktorá bola uznesením Okresného súdu Trebišov zo dňa 26.4.2012 odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi. Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov dňa 5.6.2012 podal sťažnosť proti uznesení Okresného súdu Trebišov o odmietnutí obžaloby a vrátení veci, ktorá bola uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31.12.2012 zamietnutá. Dňa 7.10.2014 prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov opätovne podal na žalobkyňu Okresnému súdu Trebišov obžalobu za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa ust. § 20, ust. § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. h) Trestného zákona, ktorá bola uznesením Okresného súdu Trebišov zo dňa 5.3.2015 odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi. Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov dňa 24.3.2015 podal sťažnosť

proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov o odmietnutí obžaloby a vrátení vecí, pričom uznesením zo dňa 21.12.2015 bolo krajským súdom uznesenie napadnuté prokurátorom zrušené. Rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 8.9.2016 bola žalobkyňa oslobodená spod obžaloby prokurátora z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré bola trestne stíhaná. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 13.3.2017 zamietol odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov proti rozsudku Okresného súdu Trebišov. Rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 8.9.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13.3.2017 tak nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 13.3.2017. Žalobkyňa ako poškodená podala žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím ako aj nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v zmysle ust. § 15 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, ktoré postúpilo žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky. Listom zo dňa 13.12.2017 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky žalobkyňu upovedomila, že ňou uplatňovaný nárok na náhradu škody neuspokojí z dôvodu, že nie sú dané zákonné dôvody a zákonné podmienky na jeho uspokojenie. Trestné stíhanie žalobkyne tak začalo dňa 8.12.2008 a skončilo dňa 13.3.2017.

61. Základnými predpokladmi zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci v prípade nezákonného rozhodnutia sú existencia nezákonného rozhodnutia, vydaného orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, existencia škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

62. Prostredníctvom práv priznaných čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenská republika poskytuje ústavnú záruku, že orgán verejnej moci bude o právach oprávnených osôb rozhodovať v súlade so zákonom, a že postup uskutočnený v mene orgánu verejnej moci bude správny. V prípade odklonu od tejto záruky Slovenská republika určuje, že poškodená osoba dostane náhradu za spôsobenú škodu. Účelom základných práv zaručených čl. 46 ods. 3 Ústavy nie je poskytnutie satisfakcie každému, komu orgán verejnej moci porušil jeho ochranu priznanú právnym poriadkom. Základné právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, aj základné právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom sa vymedzuje a identifikuje so škodou.

63. Za ústavne konformný treba preto považovať výklad, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania, ak k takému rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesenie obvinenia pre nezakonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania sa trestné konanie končí, to znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo zastavené, treba hľadať nielen v ustanovení čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v čl. 1 ods. 1 tohto základného zákona, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré sa neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a túto nemožno odmietnuť len z dôvodu, že rozhodnutie o začatí trestného stíhania a vzatí žalobkyne do väzby bolo zákonné, pretože v tom čase nebol postup orgánov činných v trestnom konaní a neskôr postup súdu v rozpore so zákonom. Súd má za to, že uvedenú situáciu je nutné posudzovať extenzívne nielen v súlade s európskou judikatúrou a zásadami ústavnoprávneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je striktno povinný dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetřovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv.

64. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je predovšetkým existencia nezákonného rozhodnutia, t.j. takého rozhodnutia, ktoré je v rozpore s objektívnym právom. Zodpovednosť štátu je podmienená využitím riadnych opravných prostriedkov smerujúcich proti nezákonnému rozhodnutiu. Vznik tejto zodpovednosti ďalej predpokladá, že sa nezákonné rozhodnutie zrušilo, teda zbavilo právoplatnosti.

V preskúmvanej veci žalobkyňa svoj nárok na náhradu škody odvodzovala z uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré neúspešne napadla sťažnosťou. Jej trestné stíhanie skončilo oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 8.9.2016, ktorým bola oslobodená spod obžaloby prokurátora z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré bola trestne stíhaná. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 13.3.2017 zamietol odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov proti rozsudku Okresného súdu Trebišov, a preto rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 8.9.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13.3.2017 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 13.3.2017.

65. Keďže toto uznesenie o vznesení obvinenia nebolo pre nezákonnosť zrušené podľa ust. § 4 ods. 1 citovaného zákona, bolo potrebné zaoberať sa otázkou, či oslobodenie spod obžaloby môže mať z hľadiska ust. § 6 citovaného zákona rovnaký význam ako jeho zrušenie pre nezákonnosť. Pri posudzovaní uvedenej otázky treba vziať do úvahy, že po oslobodení spod obžaloby neprichádza do úvahy podanie opravného prostriedku proti uzneseniu o vznesení obvinenia, lebo z hľadiska trestného konania je to už bezpredmetné. Záporná odpoveď na položenú otázku by nezodpovedala zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu obsiahnutej v citovanom zákone. Tá sleduje, aby každá zákonom predpokladaná majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti fyzickej osobe, bola odčinená. Záporná odpoveď by viedla k tomu, že fyzická osoba, proti ktorej bolo vznesené obvinenie, by musela niesť materiálne dôsledky takéhoto rozhodnutia, aj keď sa ukázalo nesprávnym a trestné konanie skončilo tak, že na ňu treba hľadieť ako na nevinnú.

66. Súd sa stotožnil s argumentáciou žalobkyne, že oslobodenie spod obžaloby má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, čo je základná podmienka pre uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, tak ako to vyplýva z dikcie ust. § 6 ods. 1 citovaného zákona.

67. Vyššie uvedený výklad predstavuje už ustálenú súdnu judikatúru a súdnu prax. Skutočnosť, že nedošlo (resp. objektívne nemohlo dôjsť) k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na správnosť alebo nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok celého trestného stíhania. Zhrnúc uvedené súd konštatoval, že v danom prípade je splnená prvá základná podmienka pre záver o zodpovednosti štátu.

68. Pokiaľ ide o nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania voči svojej osobe v celkovej výške 100.000,- Eur, súd pri určovaní rozsahu náhrady škody a to nároku na úhradu nemajetkovej ujmy žalobkyne vzniknutej v dôsledku nezákonného rozhodnutia postupoval podľa ust. § 17 ods. 1 až 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý nadväzuje na všeobecnú občianskoprávnu úpravu zakotvenú v Občianskom zákonníku v znení neskorších právnych predpisov, v zmysle ktorej v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú poškodenému subjektu, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch. Pokiaľ však je možné dosiahnuť náhradu nemajetkovej ujmy iným spôsobom ako už spomínanou peňažnou náhradou, právna úprava dáva prednosť práve tejto inej forme náhrady. Zmysel právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu má spočívať v tom, aby každá škoda spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu, bola primerane odčinená. Ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. zakladá nárok poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy a to bez ohľadu na to, či zároveň vznikla škoda (skutočná škoda či ušlý zisk). Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej, než majetkovej sféry poškodeného (nie je spojená so znížením majetkového stavu, či jeho nezvýšením) a vedľa nepriaznivých dôsledkov vyvolaných neprimeranou dĺžkou súdneho konania resp. trestného stíhania, môže zahŕňať aj iné negatívne dopady nesprávneho úradného postupu, či nezákonného rozhodnutia, najmä do osobnostnej integrity poškodeného. Peňažná kompenzácia je v zákone označená za spôsob subsidiárneho odškodnenia, ktoré nastupuje vtedy, ak nie je možné vzniknutú nemajetkovú ujmu nahradiť inak, t.j. kedy dostačujúcim prostriedkom nápravy by nebolo len obyčajné konštatovanie porušenia práva.

69. Je nepochybné, že trestné stíhanie fyzickej osoby, najmä ak je obvinená zo závažného trestného činu, predstavuje závažný zásah od osobnostných práv fyzickej osoby chránených ust. § 11 Obč. zákonníka. Každé trestné stíhanie predstavuje obmedzenie súhrnu osobnostných práv vymenovaných v článku 10 Listiny základných práv a slobôd a to napriek tomu, že vo všeobecnosti platí, že

takéto obmedzenie je legitimované verejným záujmom na ochrane spoločnosti pred páchatelmi trestnej činnosti. Súdna judikatúra už viackrát vyslovila názor, že trestné stíhanie predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva aj ďalšie negatívne dôsledky pre osobný život a životný osud jednotlivca. Na tohto je okamihom zastavenia trestného stíhania resp. okamihom oslobodenia spod obžaloby síce potrebné pozerieť ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Trestné stíhanie tak zasahuje do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti a rovnako ako porušenie práva na osobnú slobodu garantovaného článkom 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je spôsobilé obmedziť či porušiť právo jednotlivca na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti osobnej cti a dobrej povesti tak, ako je garantované v čl. 10 Listiny základných práv a slobôd.

70. Ľudská dôstojnosť predstavuje najvyššiu hodnotu v základoch celého právneho systému i ústavného poriadku a je možné ju preto považovať za konečný účel právneho poriadku. Tým sa stáva objektívnou ústavnou kategóriou a pôsobí vo vzťahu k ostatným inak nehierarchicky usporiadaným základným právam ako hodnota nadradená a s ohľadom na to je potrebné akýkoľvek zásah či zníženie ľudskej dôstojnosti vnímať ako zásah veľmi závažný a teda, ťažko reparovateľný. Ľudská dôstojnosť je totiž hodnotou horizontálne neporovnateľnou s ostatnými ústavnými hodnotami či spoločenskými normami, je úplne nenahraditeľná iným statkom a tým menej hodnotou vyčísliteľnou v peniazoch.

71. Trestné stíhanie žalobkyne trvalo odo dňa 8.12.2008, kedy jej bolo vznesené obvinenie a skončilo dňa 13.3.2017 nadobudnutím právoplatnosti a vykonateľnosti oslobodzujúceho rozsudku v spojení s rozhodnutím krajského súdu o odmietnutí odvolania prokurátora.

72. V demokratickom a právnom štáte nemôže nastať situácia, kedy sa voči určitej osobe vedie takmer 8 rokov a 3 mesiace trestné stíhanie, kedy je takáto osoba vystavená neustálym procesným úkonom zo strany orgánov činných v trestnom konaní (ako osoba obvinená, neskôr obžalovaná), toto sa nakoniec skončí zastavením trestného stíhania resp. oslobodením spod obžaloby z dôvodu, že skutok sa nestal, že osoba skutok nespáchala, prípadne, že skutok nebol trestným činom, pričom takejto osobe, napriek tomu, že bola po celú uvedenú dobu vystavená stresu, úzkosti a frustrácii, nebude priznané odškodnenie nemajetkovej ujmy.

73. Primárnou funkciou náhrady nemajetkovej ujmy je funkcia satisfakčná, čo znamená primerané, s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu optimálne a tým účinné vyváženie a zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Vzhľadom na to, že nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a jej rozsah nie je možné ani exaktne kvantifikovať a vyčíslieť, namiesto nej je možné len poskytnutie zadostučinenia.

74. Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie.

75. Kritériá, na ktoré má súd prihliadať pri určení výšky peňažnej náhrady sú stanovené v ust. § 17 ods. 3 cit. zákona. Ide o normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá vyžaduje, aby súd s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil okolnosti významné pre určenie výšky náhrady. Prihliadať má najmä na dopad nezákonného rozhodnutia do osobnostnej sféry poškodeného nepriaznivosť jeho vplyvu na povesť poškodeného, jeho doterajší spôsob života a podobne. Výpočet je demonštratívny a nevylučuje, aby sa prihliadlo aj na iné okolnosti, pokiaľ budú považované za porovnateľne závažné. Je potrebné brať do úvahy aj závažnosť sporu pre účastníka samotného, či išlo o záležitosti osobného stavu alebo rodinnoprávne, prípadne pracovnoprávne.

76. V každom prípade však určenie výšky nemajetkovej ujmy súdom musí byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Úvaha súdu nemôže byť svojvoľná a nepreskúmateľná. Súd musí mať preukázanú najmä skutočnosť, pre ktorú dospel k záveru, že zadostučinenie podľa prvého odseku ust. § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. nie je postačujúce, predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobkyňi vzhľadom na jej postavenie v rodine, v spoločnosti a podobne (pozri R 21/1995, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. decembra 2012 sp. zn. 7Cdo/145/2011).

77. Z vykonaného dokazovania a to z výpovedí žalobkyne a svedkov nepochybne vyplynulo, že samotné trestné stíhanie, kedy žalobkyňa bola aj vo väzbe, negatívne ovplyvnilo osobný, pracovný, spoločenský a rodinný život žalobkyne, ako aj jej najbližších rodinných príslušníkov, teda v dôsledku trestného stíhania došlo k negatívnej zásahu do osobnostných práv žalobkyne na ochranu jej súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti. Je nepochybne, že z dôvodu začatia trestného stíhania resp. v priamej súvislosti s ním sa žalobkyňi zmenil osobný, rodinný, spoločenský a pracovný život a dospel k záveru, že iba samotné konštatovanie porušenia práva by v danom prípade nebolo dostatočným zadostučinením.

78. K priznanej výške nemajetkovej ujmy súd uvádza, že moderná európska judikatúra povinnosť dokazovať nemajetkovú ujmu už nevyžaduje a pomaly ale isto ju opúšťa aj naša judikatúra. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo 137/2008 spočíva právo na súkromie v práve fyzickej osoby samostatne sa rozhodnúť podľa vlastného uváženia, či a v akom rozsahu majú byť skutočnosti z jej súkromného života sprístupnené iným alebo zverejnené. Porušením práva na ochranu súkromia pritom nie je len neoprávnené získavanie vedomostí a poznatkov o súkromí fyzickej osoby, ale aj neoprávnené rozširovanie týchto poznatkov a vedomostí. Dôsledkom neoprávneného zásahu do práva na súkromie môže byť zníženie dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere, pritom však tento dôsledok nie je jediným právom požadovaným prejavom závažnosti ujmy spôsobenej fyzickej osobe. Z uvedeného dôvodu ani nevzniká osobe, ktorej bola spôsobená ujma, procesná povinnosť preukazovať, že neoprávnený zásah mal za následok zníženie jej vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uvedenom uznesení tiež prejedlikoval, že dôvody priznania nemajetkovej ujmy uvedené v ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka sú uvedené len demonštratívne. Jedinou podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je, že nemateriálne zadostučinenie sa nezdá postačujúce. Trendom sa tak stáva skutočnosť, že nemajetková ujma vzniká už samotným porušením, resp. zásahom do oblasti práv a slobôd každého človeka. Preto nie je potrebné demonštrovať, že takýto zásah so sebou niesol aj ujmu, ktorá sa prejavila navonok vo vzťahu k tretím osobám, príležitostiam, očakávaniam, resp. narušila dôstojnosť človeka v očiach iných. Takýto prístup označuje Európsky súd pre ľudské práva za príliš formalistický (porovnaj rozhodnutie ESĽP vo veci Danev c. Bulharsko z 2.9.2010, sťažnosť číslo 9 411/05, § 5).

79. Aj napriek uvedenému súd aj v tejto časti na návrh žalobkyne vykonal rozsiahle dokazovanie. Z výpovedí svedkov mal súd za preukázané, že k zásahu do práv žalobkyne došlo nepochybne v jej osobnom a rodinnom živote, v okruhu jej priateľov a rodinných známych a v pracovnej oblasti. Treba uviesť, že trestné stíhanie je vážnym zásahom do osobnostných práv, najmä ak sa jedná o trestné stíhanie väzobné, čo je najzávažnejší zásah do základných ľudských práv a slobôd (hneď po pozbavení života). V konaní bolo nepochybne preukázané aj to, že trestné stíhanie nevynímajúc aj väzobné stíhanie žalobkyne výraznou mierou nepriaznivo zasiahlo do dôstojnosti, cti, dobrej povesti a súkromia žalobkyne a nepriaznivo ovplyvnilo aj jej osobný, rodinný, spoločenský a pracovný život. Vykonaným dokazovaním najmä výsluchmi svedkov bolo preukázané, že trestné stíhanie žalobkyne a väzba žalobkyne negatívnym spôsobom ovplyvnili aj vzťahy žalobkyne s priateľmi a známymi, keď sa množstvo priateľov a známych od žalobkyne po jej pobyte vo väzbe a vznesení obvinenia doslova odvrátilo a v podstate sa jej vyhýbajú. V tejto súvislosti súd musel prihliadnuť na skutočnosť, že predmetná kauza zasiahla do citlivej oblasti života žalobkyne, do oblasti jej občianskej bezúhonnosti, cti, vážnosti a dobrého mena a dobrej povesti. Dovtedy netrestaná žalobkyňa žije v malej obci, kde sa ľudia navzájom dobre poznajú, v prostredí, kde je nízka anonymita, a preto informácie o jej trestnom stíhaní nezostali len v úzkom okruhu rodiny, či na jej pracovisku, ale tieto informácie sa dostali a preberali na verejnosti. Žalobkyňa sa v tom čase objektívne nevedela a nemohla proti takto šíreným informáciám brániť, hanbila sa, a preto sa stránila spoločnosti, utiahla sa do seba, nekomunikovala so známymi, dokonca obmedzila kontakt so sestrou, s ktorou mala dovtedy veľmi intenzívny vzťah. Na tomto mieste je však nutné poznamenať, že svedkovia vypočutí na pojednávaní neuverili, že by sa žalobkyňa dopustila skutkov, z ktorých bola obvinená a neskôr obžalovaná, nechceli so žalobkyňou styky z tohto dôvodu prerušiť, a bola to práve žalobkyňa, ktorá sa im vyhýbala, nakoľko táto situácia bola pre žalobkyňu ponižujúca.

80. Čo sa týka závažnosti následkov, ktoré vznikli žalobkyňi v spoločenskom uplatnení, aj tu možno predpokladať, že novinové články a reportáže prezentujúce celé trestné konanie ako aj väzbu, mohli negatívnym spôsobom ovplyvniť verejnú mienku o žalobkyňi, nakoľko boli verejne publikované. Sú

však na tomto mieste poznamenáva, že len ťažko možno preukázať to, že sa z dôvodu medializácie prípadu od žalobkyne niekto odvrátil, a že ju práve z tohto dôvodu negatívne vníma, nakoľko je len málo pravdepodobné, že by sa takáto osoba zúčastnila pojednávania a potvrdila by danú skutočnosť. Vo vzťahu k medializácii prípadu žalobkyne je tak nutné uviesť, že žalobkyňa nepreukázala existenciu bezprostrednej a priamej príčinnej súvislosti s uplatnenou náhradou nemajetkovej ujmy v takom rozsahu, ako sa dožadovala, resp. možno hovoriť o nepriamej súvislosti. Ak mala žalobkyňa za to, že médiá nesprávne, zavádzajúco či klamlivo informovali verejnosť, mala a mohla podať žalobu proti konkrétnym médiám o ochranu osobnosti.

81. V súvislosti s nemajetkovou ujmovou žalobkyne možno istotne a bez akýchkoľvek pochybností však predpokladať, že trestné stíhanie a výkon väzby musel výrazne zasiahnuť žalobkyňu a musel zanechať negatívne následky na jej fyzickom zdraví a na jej psychike. Náhla zmena života, neistota a aj prebiehajúci súdny spor, umiestnenie do väzobnej cely, podrobenie sa úkonom prípravného konania a po podaní obžaloby aj účasť na pojednávaniach súdu, ale najmä hrozba odňatia slobody, kedy človek neustále myslí na vzniknutú situáciu a v danom momente pre neho ťažko aj riešiteľnú, to všetko musí nepochybne veľmi zasiahnuť človeka, ktorý doposiaľ nebol súdne trestaný, a ani umiestnený do väzby. Súd preto nepopiera tú skutočnosť, že to všetko negatívne zasiahlo žalobkyňu a odrazilo sa na jej fyzickom a psychickom zdraví.

82. Je však nevyhnutné zároveň dodať, že žalobkyňa má v konaní nielen povinnosť tvrdenia, ale aj dôkaznú povinnosť. Súd tak neprihliadol na tvrdené následky trestného stíhania vo sfére jej zdravotného stavu (liečba psychických problémov, problém s otehotnením), nakoľko žalobkyňa v spore neprodukovala žiadne dôkazy preukazujúce dané skutkové tvrdenia (v podobe lekárskej správ), a preto možno konštatovať, že v tomto smere žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, a preto jej tvrdeniam o nepriaznivých zdravotných následkoch súvisiacich s trestným stíhaním vzniknutých len jedine z tohto dôvodu, nemohol prihliadnuť. O zdravotných ťažkostiach vypovedali svedkovia spôsobom, že žalobkyňa situáciu zle znášala a vyhľadala odbornú pomoc.

83. Súd opakuje a dopĺňa, že pokiaľ ide o kritéria náhrady, vzhľadom k právnej úprave, ktorá pri rozhodovaní o výške relutárnej náhrady neposkytuje súdom presné vodítka pre jej vyčíslenie, je potrebné prihliadať k judikatúrou ustáleným kritériám pre jej určenie. Ide o kritéria, ktoré možno posudzovať ako na strane poškodeného tak na strane škodcu (zodpovednej osoby).

84. Okolnosti na strane osoby zodpovednej (pôvodca zásahu), sú napr. jeho postoj (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a i.). Je úplne zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy poškodeným; ústretové správanie, ospravedlnenie, či prejavená ľútosť škodcu, môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia ju môže ešte prehlibiť. Je nutné prihliadať aj na jeho majetkové pomery tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov [k zoznamu kritérií a ďalším okolnostiam vo vzťahu k tomuto druhu odškodneniu podrobnejšie najmä Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. Občiansky zákonník. Komentár. Zväzok VI. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1117-1120 (komentár k § 2959 P. Vojtek) a k doktríne odškodnenie duševných útrap bližšie Hulmák, M. a kol. Občiansky zákonník VI. Závazkové právo. Osobitná časť (k § 2055-3014). Komentár. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1717-1723 (komentár k § 2959 P. Bezouška)].

85. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom to, aby jej výška odrážala všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Ústavný súd Českej republiky konštatuje, že pri určení výšky sumy relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež tým spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú sumy tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch, a to nielen v obdobných, ale aj v ďalších, v ktorých išlo o zásah do iných osobnostných práv, a to najmä do práva na ľudskú dôstojnosť. Inými slovami spôsobom, ako možno dosiahnuť relatívne spravodlivého vyčíslenie výšky relutárnej náhrady, je zohľadnenie súm priznaných v iných porovnateľných konaniach (pozri nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/2014 zo dňa 22. decembra 2015).

86. V kontexte uvedeného žalovaná v spore ani len netvrdila, že sa ako pôvodca zásahu do osobnostných práv žalobkyne žalobkyňa ospravedlnila, nahradila jej škodu resp. prejavila nejakým spôsobom ľútosť.

87. Na druhej strane podľa názoru súdu, primeranosť nemajetkovej ujmy zároveň treba vždy posudzovať resp. určovať (okrem iného) aj v kontexte zohľadnenia ďalších právnych predpisov upravujúcich obdobnú problematiku ako napríklad ust. § 5 ods. 1 druhá veta zákona č. 215/2006 Z.z., v zmysle ktorého ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiat násobku minimálnej mzdy. Limit odškodnenia je v tomto ustanovení aj pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy.

88. Aj keď súd prvej inštancie nie je viazaný ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2013, priznanie nemajetkovej ujmy vo výške vyššej ako výška odškodnenia obetí násillného trestného činu s následkami smrti (v súčasnosti 31.150 Eur, vychádzajúc zo zákona č. 663/2007 Z.z. o minimálnej mzde, kde bola určená výška minimálnej mzdy na r. 2021 ako suma 623,- Eur) by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Nemajetková ujma žalobkyne totiž nie je väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, resp. morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania.

89. V kontexte uvedeného súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v uznesení zo dňa 24.7.2018 sp. zn. 3Cdo 19/2018 dospel k záveru, že všeobecný súd je povinný určiť primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a ESLP. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z.z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí ESLP.

90. V rámci voľnej úvahy je povinnosťou súdu posudzovať primeranosť nemajetkovej ujmy aj v kontexte s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva (Italehti a Karhuvaara v. Fínsko), Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 15/2012 zo dňa 30. septembra 2013).

91. V prejednávanom prípade žalobkyňa poukázala na neprimeranú dĺžku trvania trestného konania v dĺžke 99 mesiacov a s tým spojené vystavenie stíhanej osoby prirodzeným negatívnym dopadom trestného stíhania. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dať do vzťahu mieru ujmy na hodnotách ľudskej osobnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takejto nemajetkovej ujmy, ktorá žalobkyňi vznikla a aspoň týmto spôsobom prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu.

Súd má zato, že žalobkyňa síce preukázala zásah a nepriaznivý dopad v súvislosti s trestným stíhaním v jej osobnom, súkromnom, rodinnom a pracovnom živote, avšak súd v civilnom konaní nie je oprávnený preskúmať postup orgánov činných v trestnom konaní z hľadiska účelnosti, rýchlosti a dôvodnosti vykonávaných úkonov (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 31.10.2005 sp. zn. 30 Cdo 57/2005, uznesenie Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 2.2.2004 sp. zn. II ÚS 299/03), a preto ani nemá oprávnenie vyjadrovať sa k hodnoteniu postupu orgánov činných v trestnom konaní z dôvodu, že tieto nekonali s dostatočným urýchlením, čím vznikli prípadne neodôvodnené prieťahy. Súd uvádza, že zákonným kritériom pre priznanie nemajetkovej ujmy je konštatovanie, že samotné konštatovanie tejto skutočnosti nie je dostatočným zadosťučinením pre poškodeného a zásah je takej intenzity, že poškodenému prináleží náhrada nemajetkovej ujmy, ktorej vznik musí preukázať poškodený, teda žalobkyňa. Nemajetková ujma má byť určitou náhradou za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu v nemajetkovej sfére dotknutej osoby. Je podstatné, v akom rozsahu bola znížená česť, dôstojnosť a postavenie fyzickej osobe práve v súvislosti s vedením trestného stíhania.

V danom prípade žalobkyňou nastolená otázka prieťahov v trestnom konaní patrí do kompetencie ústavného súdu, ktorý aj na podklade sťažnosti žalobkyne svojím Nálezom sp.zn. I. ÚS 100/2017 zo dňa 28.3.2018 skonštatoval, že základné právo žalobkyne na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v trestnom konaní vedenom Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, sekciou kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odborom inšpekčnej služby východ (pôvodne 4. inšpekčné oddelenie) Bratislava pod Č.B.: W.-XX/IS-X-B.-XXXX (pôvodne pod Č.: W.-XXX/IS-X-B.-XXXX) a Okresnou prokuratúrou Trebišov pod sp.zn. 1 Pv 62/12 a Okresným súdom Trebišov pod sp.zn. 1 T 42/2014 porušené boli a žalobkyňi priznal finančné zadosťučinenie v sume 4.000,- Eur.

92. V danej súvislosti súd musí poukázať na obdobné rozhodnutia týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo nezákonným úradným postupom napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Cdo 4/2018 zo dňa 27.2.2019, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie vo veci, ktorým súd druhej inštancie potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice - okolie, ktorý uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 11.063,13 Eur titulom nemajetkovej ujmy v peniazoch, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo 191/2017 zo dňa 13.8.2018, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie vo veci, ktorým krajský súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie Okresného súdu Trenčín, ktorý rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumu 11.000,- Eur, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo 177/2017 zo dňa 26.1.2019, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie vo veci, ktorým súd druhej inštancie potvrdil rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota, ktorý rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.500 Eur, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo 156/2017 zo dňa 9.11.2017, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie vo veci, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- Eur, rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp.zn. 7Co 325/2012 zo dňa 16.1.2013, ktorým rozsudok Okresného súdu Ružomberok zmenil tak, že žalovanú zaviazal žalobcovi zaplatiť sumu 13.000,- Eur titulom nemajetkovej ujmy, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5M Cdo 4/2015 zo dňa 31.5.2016, ktorým najvyšší súd odmietol mimoriadne dovolanie vo veci, ktorým súd druhej inštancie potvrdil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica, ktorý rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 17.600,- Eur, rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 21.1.2016 sp.zn. 16C/219/2014, ktorým bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.420,- Eur, pričom samotné trestné stíhanie bolo vedené po dobu 9 rokov.

93. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, súd prvej inštancie má za to, že priznaná výška nemajetkovej ujmy v dôsledku trestného stíhania žalobkyne vo výške 13.000,- Eur je primeraná aj s prihliadnutím na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva. Výška nemajetkovej ujmy je daná úvahou súdu. So zreteľom na vek poškodenej, jej osobu, doterajší život (bezúhonnosť), závažnosť vznikutej ujmy, závažnosť následkov, ktoré jej vznikli v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení, ktoré sa nepochybne zhoršilo, súd považuje priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 13.000,- Eur za primerané finančné zadostučinenie.

94. Súd je toho názoru, že všetky vyššie uvedené následky, predstavujúce nemajetkovú ujmu, sú v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím. Vzťah medzi príčinou (nezákonným rozhodnutím) a následkami je priamy, bezprostredný; nebyť začatia trestného stíhania, tieto následky by nenastali.

95. Z tohto dôvodu súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 13.000,- Eur a v prevyšujúcej časti uplatnenej nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobu zamietol.

96. Žalobkyňa ďalej v žalobe uvádzala, že prepustením zo služobného pomeru stratila pravidelný mesačný príjem ako aj ďalšie sociálne výhody spojené s výkonom funkcie colníka a aj z tohto dôvodu žiadala priznanie majetkovej ujmy vo výške 81.759 Eur, predstavujúcu skutočnú škodu spočívajúcu v ušlom zisku predstavujúcom priemernú mesačnú mzdu v hospodárstve Slovenskej republiky za jednotlivé roky, kedy bola trestné stíhaná, even. sumu 68.508,- Eur predstavujúcu škodu spočívajúcu v ušlom zisku predstavujúcom jej čistú mesačnú mzdu vo výške 692,- Eur za 99 mesiacov, alebo v ušlom zisku vo výške 79.200,- Eur, ak by získala pracovnú pozíciu rozpočtárky, nakoľko v mesiaci apríl 2009 sa zaujímal cez stránku [www. Ponuky.sk](http://www.Ponuky.sk) o pracovnú pozíciu rozpočtárky na Školskom internáte Antona Garbana v Košiciach, a podľa tabuľkových platov by jej prináležala suma 800,- Eur mesačne.

97. V prejednávanom prípade bolo potrebné tak vyriešiť otázku, či boli splnené predpoklady pre priznanie nároku na náhradu škody žalobkyni titulom majetkovej ujmy. Súd vyhodnotil zistený skutkový stav v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami a dospel k záveru, že žaloba v časti uplatnenej majetkovej ujmy nie je nedôvodná.

Žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno pre priznanie nároku na náhradu škody titulom uplatnenej majetkovej ujmy, a to skutočnosť, že jej vznikla škoda. Žalobkyňa v replike zo dňa 13.6.2018 tvrdí, že jej škoda vznikla nesprávnym úradným postupom orgánov prípravného konania, kedy dovolili neoprávnenej

osobe nazrieť do vyšetrovacieho spisu Č.: W. - XX/IS-X-B.-XXXX (pôvodne Č.: W.-XXX/IS-X-B.-XXXX) a dovolili jej oboznámiť sa s obrazovo zvukovým záznamom, na základe ktorého bola aj prepustená zo služobného pomeru colníka.

98. Z predložených listinných dôkazov žalobkyňou vyplýva, že žalobkyňa zastúpená advokátom podala dňa 19.1.2009 odvolanie proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu - riaditeľa Colného úradu Michalovce z 13.1.2009 z dôvodov, že napadnuté rozhodnutie nepovažovala za zákonné, pretože nevychádza zo zásady prezumpcie neviny. Tiež jej nebolo bez pochybností preukázané, že porušila prísahu alebo služobnú povinnosť. Podľa jej názoru sa v danom prípade malo aplikovať ust. § 42 zákona o štátnej službe o dočasnom pozbavení z výkonu štátnej služby.

Generálny riaditeľ Colného riaditeľstva Slovenskej republiky ako odvolací orgán rozhodnutím vydaným dňa 2.3.2009 zamietol odvolanie žalobkyne a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil. Vo svojom rozhodnutí okrem iného uviedol, že vyhodnotil dôkazy vykonané prvostupňovým správnym orgánom a z nich vyvodil záver, že správny orgán prvého stupňa postupoval v súlade s platnou právnou úpravou. Neakceptoval námietky žalobkyne obsiahnuté v podanom odvolaní. Konštatoval, že v danom prípade nedošlo k porušeniu zásady prezumpcie neviny, pretože prvostupňový správny orgán objektívne a bez pochyb zistil, že žalobkyňa zvlášť hrubým spôsobom porušila základné povinnosti colníka a tým aj služobnú prísahu a po to to zistení rozhodol o jej prepustení zo služobného pomeru. Vyslovil názor, že je nesprávne predpokladať, že služobný pomer žalobkyne môže skončiť len právoplatným skončením trestného stíhania, pretože trestné konanie a konanie vo veciach služobného pomeru sa riadia rôznymi právnymi predpismi. K námietke týkajúcej sa postupu podľa ust. § 42 zákona o štátnej službe colníkov uviedol, že keďže v správnom konaní bolo jednoznačne preukázané zvlášť hrubé porušenie základných povinností colníka a služobnej prísahy, nebolo účelné využívať tento inštitút.

Žalobkyňa žalobou o preskúmanie zákonnosti právoplatného rozhodnutia a postupu správneho orgánu zo dňa 6.5.2009 žiadala príslušný Krajský súd v Košiciach, aby svojím rozhodnutím zrušil rozhodnutie Generálneho riaditeľa Colného riaditeľstva Slovenskej republiky o odvolaní zo dňa 2.3.2009 zn. 8457/09 - 1409 rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Michalovce o prepustení zo služobného pomeru zo dňa 13.1.2009 číslo R -10/2009 - 5334, a aby vec vrátil žalovanému Colnému riaditeľstvu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 28.10.2010 vydaným pod sp.zn. 7S/50/2009 žalobu žalobkyne zamietol (I. výrok rozsudku) a žalobkyňu náhradu trov konania nepriznal (II. výrok rozsudku). V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd poukázal na skutočnosť, že trestné konanie a správne konanie sú konaniami, ktoré sa spravujú osobitnými právnymi predpismi. Aby v trestnom konaní mohla byť vyslovená vina zo spáchania zločinu, musia byť splnené podmienky stanovené Trestným zákonom, t.j. naplnené všetky znaky skutkovej podstaty tohto zločinu. Tieto však nemusia byť totožné s podmienkami, ktoré ako porušenie služobnej disciplíny alebo služobnej povinnosti stanovuje zákon o štátnej službe colníkov. Správne konanie vo veci prepustenia zo služobného pomeru nie je výsledkom trestného konania podmienené, pretože konanie, ktoré nie je zločinom, môže zakladať disciplinárnu zodpovednosť, resp. byť konaním, ktoré je dôvodom pre postup podľa ust. § 183 ods. 1 písm. d) zákona č. 200/1998 Z.z. Aj podľa názoru súdu v danom konaní bolo či už listinnými dôkazmi, obrazovým i zvukovým záznamom a v neposlednej miere aj samotnou výpoveďou žalobkyne zo dňa 9.12.2008, nepochybne preukázané, že žalobkyňa dňa 6.11.2008 svojím konaním, ako bolo popísané v rozhodnutí správneho orgánu prvého stupňa, zvlášť hrubým spôsobom porušila základné povinnosti colníka stanovené v ust. § 44 ods. 3 písm. a), b), g) a h) zákona o štátnej službe colníkov, ako aj služobnú prísahu. Súd poukázal tiež, že nebol v konaní oprávnený posudzovať účelnosť využitia ust. § 42 ods. 1 zákona č. 200/1998 Z.z. o dočasnom pozbavení výkonu štátnej služby až do právoplatného skončenia trestného stíhania, resp. účelnosť využitia inštitútu prepustenia colníka zo služobného pomeru, pretože jeho úlohou bolo iba posúdiť, či boli splnené zákonné predpoklady pre prepustenie žalobkyne zo služobného pomeru, ktoré podľa jeho názoru splnené boli.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 29.9.2010 vydaným pod sp.zn. 4Sžo/13/2010 potvrdil rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach. Najvyšší súd ako odvolací súd preskúmal rozhodnutie žalovaného Colného riaditeľstva Slovenskej republiky ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že tieto rozhodnutia boli vydané v súlade so zákonom, vychádzajú zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, majú požadované formálne i obsahové náležitosti a sú dostatočne odôvodnené.

99. Na tomto mieste súd uvádza, že nie je možné nahrádzať v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom činnosť správnych orgánov a rozhodnutia správnych súdov. Súd si

nemôže predbežne právne posúdiť otázky, ktoré uvádza žalobkyňa, keďže ich posúdenie a rozhodnutie o nich bolo vykonané už v správnom súdnictve, a ich ďalšie preskúmanie nie je prípustné. Vydané rozhodnutia týkajúce sa prepustenia žalobkyne zo služobného pomeru colníka sú platné a pre súd záväzné, preto nevenoval pozornosť preskúmaniu námietok, ktoré zhodne ako v správnom súdnom procese už boli raz Krajským súdom v Košiciach ako aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky preskúmané.

100. V danej súvislosti je však potrebné poukázať aj na príčinnú súvislosť. Príčinná súvislosť je v aplikačnej praxi a právnej teórii pojmovo označovaná rôzne a to ako kauzálna súvislosť, súvislosť príčinná a následku kauzálny nexus. Ide o objektívnu kategóriu vyjadrujúcu vzájomnú súvislosť medzi konaním (alebo javom) a účinkami konania, teda o stav, pri ktorom konaní vyvoláva určité účinky. Ak ide o náhradu škody vyžaduje sa existencia príčinnej súvislosti medzi konaním škodcu vyvolávajúce následok v podobe škody. Vyžaduje sa teda príčinná súvislosť medzi konaním škodcu a škodou. V prípade zodpovednosti za škodu, ktorej predpokladom je protiprávne konanie nestačí, že je daná príčinná súvislosť konania škodcu a škody, ale vyžaduje sa príčinná súvislosť protiprávneho konania a škody (následku). Nestačí preto, ak je daná príčinná súvislosť konania škodcu a škody a konanie škodcu nebolo protiprávne. Ešte zložitejšia situácia pre posúdenie príčinnej súvislosti nastáva v prípade, ak dochádza k reťazeniu súvislosti. Preto nestačí všeobecná úvaha o možných následkoch konania škodcu, teda iba možnosť existencie príčinnej súvislosti medzi konaním a škodou, ale vyžaduje sa jej nepochybná existencia. Vyžaduje sa, aby išlo o príčinu podstatnú, bez ktorej by ku škode nedošlo. Ak je však viac príčin, ktoré pôsobia súbežne alebo následne, je pre existenciu príčinnej súvislosti nevyhnutné, aby reťazec postupne nastupujúcich príčin a následkov bol vo vzťahu k vzniku škody natoľko prepojený, že už spôsobenie prvej príčiny možno dôvodne vyvodzovať vecnú súvislosť so vznikom škodlivého následku (rozhodnutia vo veci sp.zn. 25Cdo 1462/2003, 25Cdo 818/2005, 25Cdo 2706/2012, R 54/2003 NS ČR, 6Mcdo 7/2013 NS SR).

101. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie alebo opomenutie, bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha, či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by nebola daná. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy obvyklého chodu veci a skúsenosti adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 28Cdo 4808/2010).

102. Nemožno prijať a stotožniť sa s argumentáciou žalobkyne, že žalobkyňa prišla o pravidelný mesačný príjem, pretože na základe trestného stíhania bola prepustená zo služobného pomeru colníka.

103. Ako už konštatoval Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí zo dňa 29.9.2010 sp.zn. 4Sžo/13/2010 o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.4.2010 č.k. 7S/50/2009 - 67 žalobkyňa bola prepustená zo služobného pomeru colníka nie na základe výsledkov trestného konania resp. z dôvodu začatia trestného stíhania resp. vznesenia obvinenia, pretože z listinných dôkazov predložených žalobkyňou je zrejmé, že rozhodnutie o prepustení žalobkyne zo služobného pomeru colníka bolo vyvolané a zapríčinené konaním jej samotnej, keďže zvlášť hrubým spôsobom porušila základné povinnosti colníka stanovené v ust. § 44 ods. 3 písm. a), b), g) a h) zákona o štátnej službe colníkov, ako aj služobnú prísahu, čo bolo v správnom konaní preukázané nielen obrazovo zvukovým záznamom, ale aj listinnými dôkazmi a v neposlednej miere aj samotnou výpoveďou žalobkyne zo dňa 9.12.2008. Ani prípadný oslobodzujúci rozsudok ako je to v tomto prípade neznamená, že žalobkyňa sa nedopustila porušenia služobnej prísahy resp. služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pretože porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti nemusí dosahovať intenzitu trestného činu (pozri rozhodnutia 1Sžo 113/2008 zo dňa 26.5.2009, 1Sžo 385/2009 zo dňa 22.3.2011, 4 Sžo 10/2011 zo dňa 23.3.2011).

104. Na základe uvedeného súd žalobu žalobkyne v časti priznania majetkovej ujmy ako neopodstatnenú zamietol, nakoľko tu absentuje okrem vyššie uvedených skutočností aj príčinná súvislosť medzi trestným stíhaním vedeným voči jej osobe a jej prepustením zo služobného pomeru colníka.

105. Na záver súd uvádza, že čo sa týka žalobkyňou navrhovaného dôkazu v replike zo dňa 13.6.2018, a to pripojenia si trestného spisu týkajúceho sa trestného konania vedeného na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 1T/42/201, súd nepristúpil k jeho vykonaniu.

106. Súd totiž sporovom konaní nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie strán sporu. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, preto patrí vždy výlučne súdu, ak súd prípadne a rozhodne, že navrhnuté dôkazy nevykoná (napr. preto že sú pre vec nevýznamné, alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup odnímajúci strane sporu možnosť konať pred súdom.

107. V danom prípade vykonanie tohto dôkazu by bolo nadbytočným a nehospodárnym, nakoľko skutočnosti týkajúce sa a viažúce sa na trestné stíhanie žalobkyne, ako aj všetky rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní relevantné pre meritórne rozhodnutie súdu boli buď predložené žalobkyňou v spore alebo boli preukázané v spore iným spôsobom.

108. Popri istine sa žalobkyňa domáhala aj zaplatenia príslušenstva k istine.

109. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

110. Uplatnený úrok z omeškania súd žalobkyne nepriznal, nakoľko povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia. Až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania. Uvedený záver vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.6.1998 sp.zn. 1Co 15/97, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 45/2000. Tento názor Najvyšší súd Slovenskej republiky následne potvrdil aj v rozhodnutí sp.zn. 6Cdo 185/2011 zo dňa 14.3.2012.

111. Podľa ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

112. Podľa ust. § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

113. Podľa ust. § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

114. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane sporu, ktorej to priznáva zákon, náhradu týchto trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti so sporom musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu neexistoval spor pred všeobecným súdom.

115. Rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku a je samo o sebe spôsobilé zasiahnuť do práva strany podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, ako to dôvodil aj Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí zo dňa 6.2.1954 vo veci Beer proti Rakúsku, resp. v rozhodnutí zo dňa 7.10.2004 vo veci Bauman proti Rakúsku (č. 30428/96, resp. 76809/01).

116. Zásada úspechu v spore sa premieta v ust. § 255 Civilného sporového poriadku. Zásada úspechu v spore (zásada zodpovednosti za výsledok sporu) sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré jej vznikli v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

117. O trovách konania súd rozhodol podľa vyššie citovaných zákonných ustanovení. Súd zohľadnil skutočnosť, že žalobkyňa bola v základe nároku na náhradu škody titulom majetkovej ujmy neúspešná, čo predstavuje úspech žalovanej. V základe nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bola zase žalobkyňa plne úspešná, pričom výška plnenia závisela od úvahy súdu. Zároveň však súd musel zohľadniť aj

skutočnosť, že žalobkyňa si uplatňovala nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 100.000,- Eur, pričom týmto rozhodnutím jej bola priznaná suma 13.000,- Eur.

118. V zmysle citovaného ust. § 255 Civilného sporového poriadku v sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania. Súdna prax však ustálila, že aj za účinnosti Civilného sporového poriadku podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku.

119. V súlade už s uvedeným súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania ohľadom nemajetkovej ujmy rozlíšil, čo bolo v danom prípade základné a čo sprevádzajúce, keď za základné považuje rozhodnutie, že do práva žalobkyne bolo zasiahnuté a výška ujmy je potom druhoradá a nadväzujúca. Vzhľadom na vyššie uvedený výrazný rozdiel medzi požadovanou sumou 100.000,- Eur a priznanou výškou finančnej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 13.000,- Eur, žalobkyňu v prejednávanom prípade nebolo možné považovať za plne procesne úspešnú. Možno konštatovať, že úspech oboch strán bol v zásade rovnaký (v prípade náhrady škody titulom majetkovej ujmy bola žalobkyňa neúspešná a v prípade náhrady nemajetkovej ujmy bola žalobkyňa úspešná čo do základu a žalovaná čo do stanovenia výšky náhrady), a preto súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v troch písomných vyhotoveniach.

Podľa ust. § 359 Civilného sporového poriadku odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa ust. § 363 Civilného sporového poriadku sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (ust. § 127 ods. 1 a ods. 2 Civilného sporového poriadku) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 Civilného sporového poriadku prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).